

Adatközlő Kisokos – ki tartozik az Infotv. hatálya alá?

Jelen dokumentum

a KÖFOP-2.2.6-VEKOP-18-2019-00001 azonosító számú

„Az információszabadság hazai gyakorlatának feltérképezése és
hatékonyságának növelése”

című kiemelt projekt keretében készült.

Készítette:

EX ANTE Tanácsadó Iroda Kft.

HBH Stratégia és Fejlesztés Kft.

Megbízó:

Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság

Dátum:

2022. szeptember 29.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

1 TECHNIKAI FEJEZETEK

1.1 Verziókövetés

Verziószám	Dátum	Megjegyzés
v1.0	2022. június 30.	A dokumentum NAIH véleményezésre átadva
v1.1	2022. július 13.	NAIH vélemények átvezetése (korrektúras változat a módosítások követhetősége érdekében)
v1.2	2022. július 13.	NAIH vélemények ismételt átvezetése (letisztázott verzió)
v1.3	2022. szeptember 29.	Szakmai lektorálás Nyelvi lektorálás
v1.4	2022. szeptember 29.	Szakmai és nyelvi lektorálás átvezetése (letisztázott)

1.2 Tartalomjegyzék

1	TECHNIKAI FEJEZETEK.....	2
1.1	Verziókövetés	2
1.2	Tartalomjegyzék.....	2
2	BEVEZETŐ	4
2.1	Miért jó tisztázni, ki tartozik az Infotv. szervi hatálya alá?	4
2.2	Ki lehet címzettje az átláthatósági kötelezettségeknek?	4
2.3	Miért nem csak állami szervezeteknek vannak átláthatósági kötelezettségei?	5
2.4	Mi értelme a kibővített személyi körnek?	6
2.5	A közérdekű és közérdekből nyilvános adat fogalma.....	6
2.6	Mik a jogsértés lehetséges szankciói?	6
3	A KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZERV ISMÉRVEI.....	7
3.1	Feladat-orientált és vagyonszemponturn meg alapozás	7
3.2	A köztvagyon	7
3.3	A közfeladat	7
3.4	Halmozódás	8
3.5	További, átláthatóságot előíró törvények	8
4	MIK AZ ÁTLÁTHATÓSÁGI KÖTELEZETTSÉGEK?.....	10
4.1	Általános tájékoztatási kötelezettség	10
4.2	Közzétételi kötelezettségek és fajtái	10

4.3	Adatigénylések.....	11
4.4	Kiváltja-e egymást az adatigénylés és a közzétételi kötelezettség teljesítése? 11	
5	KIK A KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZERVEK?	12
5.1	Állami szervek.....	12
5.1.1	Jogalany-típus szerinti besorolás	12
5.1.2	Funkció szerinti besorolás	13
5.2	Önkormányzati szervek.....	15
5.2.1	A helyi önkormányzatok (Mötv. III. fejezet).....	16
5.2.2	A helyi önkormányzatok társulása (Mötv. IV. fejezete)	16
5.2.3	A területfejlesztési önkormányzati társulás (a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. – Tft. 10.§), a térségi fejlesztési tanács (Tft. 15-17.§), az Országos Területfejlesztési Érdekegyeztető Fórum (Tft. 18./A §)	16
5.2.4	A helyi önkormányzat közhatalmi szervei.....	17
5.2.5	A helyi önkormányzati közintézmények.....	17
5.2.6	A nemzetiségi (kisebbségi) önkormányzati szervek.....	17
5.3	Átláthatóságra kötelezett magánjogi szervezetek	17
5.3.1	A köztisztviselők	18
5.3.2	A köztulajdonban levő gazdasági társaságok	20
5.3.3	Az állami, önkormányzati részesedéssel működő szervezetek	28
5.3.4	Közvagyonból létesített alapítványok	28
5.3.5	Egyéb közfeladatot ellátó szervezetek	32
5.3.6	Közfeladatot átvállaló magánjogi szervezetek.....	35
6	KIK A KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZERVEKEN KÍVÜLI, EGYEDILEG ÁTLÁTHATÓSÁGRA KÖTELEZETT SZERVEZETEK?	37
6.1	Az Infotv. 26.§ (3) bek. alá tartozó érintettek.....	37
6.1.1	Kötelező közszolgáltatók	38
6.1.2	Egyetemes szolgáltatók.....	38
6.2	Közpénzügyi kapcsolatok.....	38
6.2.1	Normatív támogatás	39
6.2.2	Egyedi támogatás	40
6.2.3	Adókedvezmények	41
6.2.4	Közbeszerzések	42
6.2.5	Közbeszerzésen kívüli beszerzések.....	42
6.2.6	Koncessziók.....	42
6.2.7	Nemzeti vagyon hasznosítása.....	43
6.3	Környezethasználók.....	43
6.3.1	A környezeti információkhoz való hozzáférés joga	43
6.3.2	A környezethasználók tájékoztatási kötelezettsége	45
7	MELLÉKLETEK	47
7.1	Forrásjegyzék	47

2 BEVEZETŐ

2.1 Miért jó tisztázni, ki tartozik az Infotv. szervei hatálya alá?

A kérdés persze nem egészen pontos. Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (azaz: Infotv.), ahogyan az a címéből is kitetszik, „ikerjogként” szabályozza az információs jogokat, tehát az adatvédelmet és az információszabadságot. Az Infotv. a magyar információszabadság, a hazai átláthatóság kódexe. Ahhoz szeretnénk iránytűt adni adatigénylő állampolgároknak és adatkezelő szervezetek vezetőinek, munkatársainak, hogy világosan lássák: mely szervezetekre és milyen mértékben ró átláthatósági kötelezettségeket – főszabályként – az Infotv. és – kivételesen – más jogszabályok?

Miért fontos ezt tisztázni? Nagyon egyszerűen – és persze azért jogásziason – fogalmazva azért, hogy az érintett szervezetek tisztában legyenek azzal: kötelesek teljesíteni a hozzájuk intézett, közérdekű, közérdekből nyilvános adatokra vonatkozó adatigényléseket, s adott esetben – állampolgári megkeresések nélkül is – általános tájékoztatási, továbbá közzétételi kötelezettségek is terhelhetik őket a nyilvánosság felé (ezek így együttesen: átláthatósági kötelezettségek). Ebből persze több tanulság is fakad. Az érintett szervezet vezetője például nem árt, ha tisztában van azzal, hogy egy közfeladatot ellátó szerv az átláthatósági kötelezettségek megsértése esetén polgári peres eljárást, közigazgatási, sőt adott esetben büntetőjogi szankciókat kockáztat. Éppen ezért, ha a vezető tudatában van a szervezet közfeladatot ellátó szervei minőségével, fel tudja készíteni a szervezetet az átláthatósági kötelezettségek teljesítésére, a nyilvánosságbarát működésre, ami nem utolsósorban a szervezet iránti bizalmat is növeli. S persze a felelős állampolgár számára legalább ennyire fontos, hogy tudja: a közfeladatok ellátására, közvagyonnal, közpénzzel való gazdálkodásra vonatkozó kérdésekben mely szervektől, milyen típusú tájékoztatást várhat el? Kihez érdemes egyáltalán adatigénylést intéznünk és kinek a honlapján számíthatunk közzétételi listákra? Az állampolgárok akkor tudják hatékonyan ellenőrizni a köz ügyeit, ha pontosan látják, kit tekinthetnek közfeladatot ellátó szervnek.

2.2 Ki lehet címzettje az átláthatósági kötelezettségeknek?

A rövid válasz: a közfeladatot ellátó szervek. Az információszabadság kulcsfogalma ugyanis a közfeladatot ellátó szerv (vagy személy). Az átláthatósági kötelezettségek – fő szabályként – a közfeladatot ellátó szervezet terhelik. Arra a kérdésre keressük tehát a választ: ki számít közfeladatot ellátó szervnek? A kulcsfogalom – a közérdekű adat definíciójánál (Infotv. 3.§ 5. pont) – tehát közfeladatot ellátó szervezet *vagy személyt* említ, eképpen akár természetes személy is lehet a közérdekű adat kezelője. Miért említi a meghatározás külön a lehetséges címzettek között a közfeladatot ellátó személyt? Természetes személy helyett érdemes talán inkább pozícióról beszélnünk. Elképzelhető ugyanis, hogy egyes jogszabályok, belső szabályzatok adott információkat (iratok, dokumentumok, javadalmazási adatok stb.) kifejezetten egy meghatározott pozícióhoz, a pozíciót betöltő személyhez (köztársasági elnök, az Országgyűlés elnöke, miniszter, hivatalvezető, jegyző, polgármester, rendőrkapitány, testület elnöke, vezető tisztségviselő, kuratórium elnöke, intézményvezető és így tovább) rendelnek. Ilyen esetben a gyors és pontos tájékoztatást az szolgálja, ha a nevezett pozíciót betöltő személy közvetlenül is köteles az átláthatósági kötelezettségeket teljesíteni, vele szemben közvetlenül is meg lehet fogalmazni adatigénylést.

Az adatvédelmi biztos a 235/K/1998. sz. esetben úgy foglalt állást, hogy a Magyar Nemzeti Bank közfeladatot ellátó szerv, elnöke pedig közfeladatot ellátó személy, ezért a fizetésére vonatkozó adatot a bank nem titkolhatja el.

A közérdekű adatigénylési pereknél az Infotv. így fogalmaz: „A perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége” (Infotv. 31.§ /4/ bek.). A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (NAIH) valamennyi átláthatósági kötelezettségtípus megsértése esetén pert indíthat az adatkezelővel szemben: ebben a perben ugyancsak fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége (Infotv. 64.§ /4/ bek.). Tehát olyan is lehet adatkezelő, olyan adatkezelő ellen is lehet adatigénylési pert indítani, aki nem jogi személy (egyébként nincsen perbeli jogképessége – relatív jogképességi szabály).

A Kúria egyik precedensképes döntésében (Kúria Pfv.IV.20129/2015/11.) a jogképességi probléma így jelent meg:

Az Infotv. 31.§ (4) bekezdése értelmében a perben fél lehet az is, akinek egyébként nincs perbeli jogképessége. Ez azt jelenti, hogy önálló jogi személyiség hiányában is perelhető a tankerület. Az Infotv. 31.§ (2) bekezdése szerint a megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait az adatkezelőnek kell bizonyítania. A korábbiak szerint helytállóan perbe vont .. a bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget. Az alperesnek kellett volna tehát bizonyítania azt, hogy saját nevében nem köt szerződést, ezért a kért adatokkal a szerződéskötések vonatkozásában nem rendelkezik. Az alperes csak állította, de nem igazolta azt, hogy a kérdéses szerződéseket a .. központja kötötte volna, s a tankerület vezetői csupán az ő képviselőjükben eljárva írják alá a szerződéseket. Az alperes a legegyszerűbben mindezt úgy igazolhatta volna, hogy zárt kezelésre becsatolja a kért szerződéseket, amelyek szövegéből a bíróság megállapíthatta volna azt, hogy a szerződéseket pontosan kik és milyen felhatalmazás alapján kötötték. Az alperes erre nézve indítványt sem terjesztett elő. Ezzel szemben az eljáró bíróságok helytállóan értékelték azt, hogy a .. SZMSZ-e szerint a tankerületek bizonyos gazdálkodási önállósággal rendelkeznek, illetve a .. Jogi Osztálya a ..hez intézett, hasonló tartalmú megkeresés kapcsán azt a tájékoztatást adta a megkereső tankerületnek, hogy milyen formában tehet eleget a közérdekű adatigénylésnek. Mindez egyértelműen arra mutat, hogy a tankerületek bizonyos körben köthetnek az üzemeltetéssel kapcsolatban kisebb jelentőségű szerződéseket. Miután pedig a .., illetve a tankerületek nem vitatottan közpénzből gazdálkodnak, a gazdálkodásra vonatkozó adatok egyértelműen közérdekű adatnak, illetve közérdekből nyilvános adatnak minősülnek, így a kért adatokat (iratokat) az alperes kiadni köteles.

Köztisztviselők esetében például előfordulhat, hogy a területi szervezeti egység nem rendelkezik önálló jogi személyiséggel. Ha a közérdekű adatot a jogi személyiséggel nem rendelkező területi kamara a maga nevében birtokolja, úgy szintén közvetlenül tőle lehet kérni az adat kiadását. Ha viszont egyértelmű, hogy a területi szervezeti egység valójában az országos kamara képviselőjében eljárva lett a közérdekű adat kezelője, úgy az adatigénylést is a jogi személy országos kamaránál kell előterjeszteni. Ugyanez a helyzet különböző hatóságok önálló jogi személyiséggel nem rendelkező szervezeti egységeivel, kirendeltségeivel: a vonatkozó szervezeti és eljárásjogi szabályok címezhetnek nekik intézkedési, döntési jogosítványokat, s az így keletkezett adatoknak ők is a kezelői, azonban mondjuk a hivatali helyiség felújítására kiírt közbeszerzési pályázattal kapcsolatban célszerű az önálló jogi személyiséggel rendelkező felettes szervnél kopogtatni.

A jogi személy a maga nevében önállóan szerezhethet jogokat és vállalhat kötelezettségeket. A jogi személyiség dolgában a Polgári Törvénykönyv (2013. évi V. tv. – Ptk.), az adott szervezetek létesítő törvényei (ha vannak ilyenek), létesítő okiratai (alapszabály stb.) igazíthatnak el.

2.3 Miért nem csak állami szervezeteknek vannak átláthatósági kötelezettségei?

Az Alaptörvény eleve az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonát tekinti nemzeti vagyonnak (38.cikk /1/ bek.). Az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. tv. (Áht.) 3.§ értelmében az államháztartásnak az állami szervezetek kivül részei a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, sőt egyes köztestületek is. A nemzeti vagyonból – törvényi keretek között – az államháztartás alanyai cégeket alapíthatnak, alapítványokat rendelhetnek. A vonatkozó törvények írják elő az állami és önkormányzati feladatokat (tehát a közfeladatokat), míg jogszabály további közfeladatokat is előírhat egyéb szervezetek, személyek számára. A közfeladatok címzettjei a feladatellátást – törvényi keretek között – más jogalanyokra átruházhatják. A nemzeti vagyon hasznosítására – ugyancsak törvényi keretek között – megállapodásokat lehet kötni magánszemélyekkel, magánszervezetekkel, míg állami, önkormányzati támogatásokhoz (közpénzekhez) – jogszabályokban meghatározott jogcímenek – szintén hozzájuthatnak magánszemélyek, magánszervezetek. Közfeladatért, közvagyonért, közpénzért tehát a szűken vett állami szervezetek kivül jóval szélesebb körben viselnek felelősséget.

2.4 Mi értelme a kibővített személyi körnek?

A közfeladatok ellátásának minőségét, a nemzeti vagyon és a közpénzek sorsát, gondos kezelését, felhasználását (magyarul: a köz ügyeit) az állampolgárok csak akkor tudják hatékonyan nyomon követni, ha valamennyi szervezet átlátható, amelyik közfeladat ellátásáért, a nemzeti vagyon egyes elemeiért, közpénz felhasználásáért felelős. A közbizalom megteremtésének elengedhetetlen feltétele, hogy a közfeladat-ellátás, a közvagyon és közpénz teljes útvonala feltérképezhető legyen az adófizetők számára. A közbizalomra ráadásul nem csak a közhatalmi szerveknek van szükségük. Az a magánszervezet (cég, alapítvány stb.), amelyik közfeladat ellátását vállalja át, közpénzügyi kapcsolatot létesít, állami, önkormányzati forrásokkal is gazdálkodik, hosszú távon akkor őrizheti meg a piaci, társadalmi bizalmat, ha tisztességéhez nem fér kétség: mégpedig azért nem, mert a közjavakkal átláthatóan gazdálkodik, a rábízott közfeladatot transzparensen végzi el.

Annak pedig, hogy az átláthatósági kötelezettségek nem kizárólag jogi személyeket terhelnek, szintén a gyors és hatékony tájékoztatás a célja. Az teljesítse az adatigénylést, továbbá a tájékoztatási, közzétételi kötelezettségeket, aki ténylegesen rendelkezik a közérdekű információkkal.

2.5 A közérdekű és közérdekből nyilvános adat fogalma

Az Infotv. 3.§ 5. pontja így határozza meg a közérdekű adat fogalmát: az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső, bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret (függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől), így különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat. A 6. pont ehhez képest, mintegy kiegészítő jelleggel szól a közérdekből nyilvános adatról: a közérdekű adat fogalma alá nem tartozó minden olyan adat, amelynek nyilvánosságra hozatalát, megismerhetőségét vagy hozzáférhetővé tételét törvény közérdekből elrendeli. Tehát amíg a közérdekű adatnak fogalmi eleme, hogy az nem személyes adat, addig a közérdekből nyilvános adat akár személyes adat is lehet.

2.6 Mik a jogsértés lehetséges szankciói?

Az átláthatósági kötelezettségek megszegése esetén a NAIH vizsgálatot folytathat le, felszólíthatja az adatkezelőt az átláthatósági kötelezettség megszegésében megnyilvánuló jogsértés megszüntetésére, ajánlást fogalmazhat meg, nyilvános jelentést tehet közzé, illetve keresettel kérheti a bíróságtól az adatkezelőnek a felszólítása szerinti magatartásra való kötelezését.

Az adott közfeladatot ellátó szervre irányadó szabályozás fegyelmi felelősségre vonást is kilátásba helyezhet az átláthatósági kötelezettségek megszegése esetén, de elvileg a mulasztás az ügyészség közérdekvédelmi fellépését is megalapozhatja. A közérdekű adat megismerése iránti igényét az adatigénylő az adatkezelővel szemben bírói úton, adatigénylési perben kényszerítheti ki. A közérdekű adattal visszaélést a Büntető Törvénykönyv (2012. évi C. tv. – Btk.) büntetni rendeli:

220.§ (1) Aki a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvényi rendelkezések megszegésével

- közérdekű adatot az adatigénylő elől eltitkol, vagy azt követően, hogy a bíróság jogerősen a közérdekű adat közzétételére kötelezte, tájékoztatási kötelezettségének nem tesz eleget,
- közérdekű adatot hozzáférhetetlenné tesz vagy meghamisít, illetve
- hamis vagy hamisított közérdekű adatot hozzáférhetővé vagy közzé tesz,

vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

(2) A büntetés büntett miatt három évig terjedő szabadságvesztés, ha a közérdekű adattal visszaélést jogtalan hasznoszerzés végett követik el.

3 A KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZERV ISMÉRVEI

3.1 Feladat-orientált és vagyonszemponturn megalapozás

Az adatigénylési perek gyakorlatában (és a szakirodalomban) másfél évtizeddel ezelőtt kikristályosodott álláspont szerint, a jogszabályban meghatározott feladat vagy a közpénzzel gazdálkodás ténye alapozza meg azt, hogy az adatkezelő közfeladatot ellátó szerv. Ebből kiindulva, az átláthatósági kötelezettség alapja lehet:

- *feladatorientált* – abból indul ki, hogy az adott szerv jogszabályban meghatározott közfeladatot lát el, az igényelt adat közfeladathoz kapcsolódik;
- *vagyonszemponturn* – függetlenül attól, hogy az adott szerv jogszabályban meghatározott feladatot lát-e el, önmagában az a tény, hogy a nemzeti vagyon valamely elemét kezeli, birtokolja, hasznosítja, megalapozza a közfeladatot ellátó szervi minőséget és a vele szemben megfogalmazott igényt a transzparenciára.

A kettős megközelítést a 2012. január 1-én hatályba lépett Alaptörvény kifejezetten megerősítette. Az információszabadság – a korábbi alkotmányos szabályozással egyezően – megjelenik az alapjogok között (VI. cikk /3/ bek.), egyúttal azonban az átláthatóság a közpénzügyi fejezetben az államszervezet egésze felé megfogalmazott követelmény (37-38-39. cikkek), a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok pedig deklaráltan közérdekű adatok (39. cikk /2/ bek.).

3.2 A közvagyon

A vagyonszemponturn megközelítés kulcsa: a közvagyon. A közvagyon alatt értjük egyrészt a nemzeti vagyont (tehát az állam és a helyi önkormányzatok tulajdonát), továbbá a közpénzeket. Az Alaptörvény úgy adja meg a közpénz fogalmát, hogy a közpénz az állam bevétele, kiadása és követelése (39. cikk /3/ bek.). Ha a közpénzügyi fejezet egészét nézzük, egyértelmű, hogy az alaptörvényi közpénz-definícióban az *állam* az államháztartás alrendszerébe tartozó valamennyi szereplőt, így az önkormányzatokat is takarja.

A vagyonszemponturn megközelítés esetében a közvagyonnal gazdálkodó szervezetek sokszor üzleti titkaikra hivatkozva hátrítják el az adatigényléseket. Azzal érvelnek, hogy noha kapcsolódnak a közvagyonhoz, mégis piaci szereplők, folytatnak piaci tevékenységet is. Természetesen a közvagyonnal gazdálkodó szervezeteknek is lehetnek üzleti titkai. Az üzleti titok azonban nem automatikus, csak relatív korláta lehet az átláthatóságnak. Az Infotv. 27.§ (3) bek. pontosan leírja azt a hármas feltételrendszert (benne az adatkezelőt terhelő igazolási kötelezettséggel), amely kivételes körben („Közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak” – így indul a szabályozás szövege), az Infotv. 30.§ (5) bek. szerinti érdekmérlegelés elvégzésével, de lehetőséget biztosít az üzleti titok megőrzésére is.

3.3 A közfeladat

Közfeladatnak tekinthetjük a jogszabályban meghatározott állami, önkormányzati feladatot, továbbá a köz érdekében, ugyancsak jogszabályban megfogalmazott egyéb feladatot is. A feladatot meghatározó jogszabály a feladat ellátását rendre valamely szervhez, szervezettípushoz rendeli. Ők a közfeladatot ellátó szervek (ritkábban: személyek).

Néha, bírósági ítéletek indokolásában is, találkozunk azzal a „szemantikai billegéssel”, hogy tudniillik a közvagyon kezelése, a nemzeti vagyon birtoklása stb. is közfeladat. Ennek az oka abban rejlik, hogy a törvényi szabályozás az átláthatósági kötelezettségek tipikus alanyait egységesen közfeladatot ellátó szervnek hívja: függetlenül attól, hogy ezt a minőségét ténylegesen közfeladat ellátása, avagy a vagyonszemponturn megközelítés alapozza meg.

3.4 Halmazódás

Bőven elképzelhető azonban a költségvetési szektoron kívül is olyan szervezet, amelyiknek a közfeladatot ellátó szervi minőségét egyszerre alapozhatjuk meg vagyonszempontról és feladatorientált megközelítésből. A Magyar Posta Zrt. például egyszerre lát el törvényben meghatározott közfeladatot (az egyemes szolgáltatást), miközben állami tulajdonú gazdasági társaság.

A vagyonszempontról és a feladatorientált megközelítések kumulációjával találkozhattunk a jegybanki alapítványok körüli jogvitákban is. Az Alkotmánybíróság világosan fogalmazott:

A 8/2016. (IV. 6.) AB határozat megállapította, hogy az MNB alapítványai 1) a juttatott vagyon forrására (mely az MNB-től származó közpénz), illetve arra tekintettel, hogy 2) alapításukra kizárólag „az MNB feladataival és elsődleges céljával összhangban” (2013. évi CXXXIX. tv. – MNBtv. 162.§ (2) bek.) kerülhet sor, kétséget kizáróan közpénzzel gazdálkodnak és közfeladatot látnak el. A közpénzzel történő gazdálkodás független attól a kérdéstől, hogy az alapítványi vagyon felhasználására az alapítónak jogi értelemben véve van-e közvetlen befolyása. Az Alkotmánybíróság határozatában hangsúlyozta: amennyiben a kizárólag közpénzből gazdálkodó MNB-alapítvány nem közfeladatot látna el, úgy annak alapítása eleve nem állna összhangban az MNBtv. 162.§ (2) bek.-el.

3.5 További, átláthatóságot előíró törvények

Szektorsemmleges átláthatósági kötelezettségeket az Infotv.-n kívül más törvények is előírnak.

Ilyen mindenekelőtt az Alaptörvény (a már említett 37-38-39. cikkei). Az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. tv. (Ávt.) 5.§ (1) bek. értelmében: „Közérdekből nyilvános minden, az állami vagyonnal való gazdálkodásra és az azzal való rendelkezésre vonatkozó, közérdekű adatnak nem minősülő adat.” A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. tv. (Nvt.) szigorú átláthatósági előírásokat tartalmaz. A köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. tv. (Taktv.) a köztulajdonban álló gazdasági társaságok számára teremt átláthatósági többlet-kötelezettségeket, s az 1.§ a) pontjában így határozza meg a köztulajdonban álló gazdasági társaság fogalmát: „az a gazdasági társaság, amelyben a Magyar Állam, helyi önkormányzat, a helyi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása, többcélú kistérségi társulás, fejlesztési tanács, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat jogi személyiségű társulása, költségvetési szerv vagy közalapítvány külön-külön vagy együttesen számítva többségi befolyással rendelkezik.”

A 3/2018. (IV.20.) AB határozat a közpénzből nyújtott támogatásokkal kapcsolatban a közpénzekből nyújtott támogatások átláthatóságáról szóló 2007. évi CLXXXI. törvény (Knyt.)-ről kimondta: „A törvény személyi hatályát meghatározó 1.§ (1) bekezdése értelmében így a Knyt. bejelentési és nyilvánosságra hozatali szabályai a Magyar Nemzeti Bank által létrehozott, közpénzekből finanszírozott alapítványok által nyújtott támogatások átláthatóságát nem garantálják, jölehet az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése a közpénzek védelmében általános követelménnyé teszi az átláthatóság és a közélet tisztaságának biztosítását. Megállapítható mindezek alapján, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdésével ellentétben a jogalkotó a Knyt.-vel nem biztosította a Magyar Nemzeti Bank által létrehozott, közpénzekből finanszírozott alapítványok által nyújtott támogatások átláthatóságát, az e forrásból támogatottak megismerhetőségét”.

A Knyt. hatálya ma már vonatkozik a Magyar Nemzeti Bank által létrehozott, közpénzekből finanszírozott alapítványok által nyújtott támogatásokra is, mivel annak hatálya az 1.§ (1) bek. 2019. július 10-től hatályba lépett módosítása szerint az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból, a 100%-os állami tulajdonban álló szervezet által létrehozott alapítványtól származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton vagy pályázati rendszeren kívül az államháztartáson kívüli természetes személyek, jogi személyek és jogi személyiséggel nem rendelkező egyéb szervezetek – ide nem értve a társasházat – számára odaítélt, természetben vagy pénzben juttatott támogatásokra terjed ki és fogalmaz meg esetükben átláthatósági többlet-kötelezettségeket. Az Áht. 59./D § értelmében, közérdekből nyilvános a pályázati kiírást előkészítő, a pályázatot kiíró, a támogatási döntést előkészítő és a döntéshozó

Adatközlő Kisokos – ki tartozik az Infotv. hatálya alá?

személy, testület által a pályázattal, a pályázati eljárással, a támogatási döntéssel összefüggésben kezelt, közérdekű adatnak és különleges adatnak nem minősülő adat, megismerésükre a közérdekű adatokra vonatkozó törvényi rendelkezéseket kell alkalmazni.

4 MIK AZ ÁTLÁTHATÓSÁGI KÖTELEZETTSÉGEK?

Az átláthatósági kötelezettségeket – az Infotv. alapján – három tájékoztatási szinten találjuk meg: 1. általános tájékoztatási kötelezettség, 2. elektronikus közzétételi kötelezettségek teljesítése, 3. adatigénylések.

4.1 Általános tájékoztatási kötelezettség

Az általános tájékoztatási kötelezettséget így fogalmazza meg az Infotv. 32.§: „A közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben – így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan – köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.” Az általános tájékoztatási kötelezettség – szemben az adatigényléssel – aktív (értsd: konkrét igényléstől független) cselekvést követel meg az adatkezelőtől. Ennek a kötelezettségnek az általánossága az elektronikus közzétételi kötelezettséggel szembe állítva érthető meg. A pontos és gyors tájékoztatás felőlel minden olyan információt a közfeladatot ellátó szerv működésével kapcsolatban, amiket a közzétételi listák, a közzétételi kötelezettségekre irányadó jogszabályok nem nevesítenek.

A közfeladatot ellátó szervek általános tájékoztatási kötelezettségüknek tipikusan sajtó-tevékenységükkel (sajtóközlemények, sajtótájékoztatók, háttér-beszélgetések, sajtószóvivő alkalmazása, sajtóiroda működtetése), a saját honlapjukon – a közzétételi listákon kívül – elhelyezett információkkal, hírlevelekkel (továbbá: hatóságoknál közlőny, önkormányzatoknál és nagyobb cégeknél helyi, illetve vállalati újság) tesznek eleget.

4.2 Közzétételi kötelezettségek és fajtái

Az Infotv. alapján kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni: ezt nevezzük elektronikus közzétételi kötelezettségnek (Infotv. 33.§ /1/ bek.). Az így közzétett adatok megismerése személyes adatok közléséhez nem köthető.

Az Infotv. 37.§ a közzétételi listák három fajtáját különbözteti meg. A közfeladatot ellátó szervek – a nemzetbiztonsági szolgálatok kivételével, esetükben a közzétételi kötelezettség külön kormányrendeleten alapul – tevékenységükhöz kapcsolódóan az Infotv. 1. melléklet szerinti általános közzétételi listában meghatározott adatokat az abban foglaltak szerint közzéteszik (általános közzétételi lista – /1/ bek.). Jogszabály egyes ágazatokra, a közfeladatot ellátó szervtípusra vonatkozóan meghatározhat egyéb közzéteendő adatokat (különös közzétételi lista – /2/ bek.). A közzétételre kötelezett szerv vezetője (a NAIH véleményének kikérésével – a NAIH egyébként különös és egyedi listák tartalmára javaslatot is tehet), valamint jogszabály az adott közfeladatot ellátó szervekre, azok irányítása, felügyelete alá tartozó szervekre vagy azok egy részére kiterjedő hatállyal további kötelezően közzéteendő adatkört határozhat meg (egyedi közzétételi lista – /3/ bek.).

Az Infotv. 33.§ a közzététel módjában három részre osztja a közfeladatot ellátó szerveket. A közzétételi listákat saját honlapján köteles közzétenni – ha törvény másként nem rendelkezik – a Köztársasági Elnök Hivatala, az Országgyűlés Hivatala, az Alkotmánybíróság Hivatala, az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala, az Állami Számvevőszék, a Magyar Tudományos Akadémia, a Magyar Művészeti Akadémia, az Országos Bírósági Hivatal, a Legfőbb Ügyészség, továbbá a központi államigazgatási szerv (a kormánybizottság kivételével), az országos kamara, valamint a fővárosi és megyei kormányhivatal (/2/ bek.). A köznevelési és a szakképző intézmények az Infotv. szerinti elektronikus közzétételi kötelezettségüknek az ágazati jogszabályokban meghatározott információs rendszerhez történő adatszolgáltatás teljesítésével tesznek eleget (/4/ bek.). Az összes többi közfeladatot ellátó szerv az Infotv. szerinti elektronikus közzétételi kötelezettségének – választása szerint – saját, vagy társulásaik által közösen működtetett, illetve a felügyeletüket, szakmai irányításukat vagy működésükkel

kapcsolatos koordinációt ellátó szervek által fenntartott, valamint az erre a célra létrehozott központi honlapon való közzététellel is eleget tehet (/3/ bek.).

Az Infotv.-től, s egyáltalán: az információs szabadság-szabályozástól függetlenül is léteznek közzétételi kötelezettségek. Ilyenek a cégjogban, a számviteli jogban, a csődjogban, a kartelljogban, a pénz- és tőkepiaci jogban előírt forgalombiztonsági, a nonprofit szervezetekre irányadó szabályozásban szereplő közhasznúsági, a fogyasztóvédelmi és közműszabályozási joganyagban található fogyasztóvédelmi, továbbá a környezetvédelmi és a közbeszerzési közzétételi kötelezettségek. Ezeknek a közzétételi kötelezettségeknek az Infotv. előírásainak teljesítésével párhuzamosan kell eleget tenni, továbbá az Infotv. szerinti elektronikus közzétételi kötelezettségek teljesítése nem ad felmentést az előbb nevesített, speciális közzétételi kötelezettségek alól.

4.3 Adatigénylések

„Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse.” – szól az Infotv. 26.§ (1) bek. rendelkezése. Ez a kötelezettség valójában az Alaptörvény VI. cikk (3) bek.-ben megfogalmazott alapvető jog („Mindenkinek joga van személyes adatai védelméhez, valamint a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez.”) érvényesülését szolgálja. Az Infotv. 28.§ (1) bek. ennek megfelelően konkretizálja az adatigénylési jogot: „A közérdekű adat megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. A közérdekből nyilvános adatok megismerésére a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.” Az Infotv. 31.§ biztosítja az adatigénylő számára, hogy a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása (továbbá: az adatkezelő hallgatása, részteljesítése), vagy a teljesítésre nyitva álló határidő eredménytelen eltelte esetén, valamint az adatigénylés teljesítéséért megállapított költségterítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz forduljon.

4.4 Kiváltja-e egymást az adatigénylés és a közzétételi kötelezettség teljesítése?

Ha az igényelt adatot korábban már elektronikus formában – például egy elektronikus közzétételi listában – nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás (feltéve, hogy az mondjuk nem egy halott link, hanem könnyen másolható, klikkelhető URL-cím) megjelölésével is (Infotv.30.§ /2/ bek.). Egyebekben az elektronikus közzétételi kötelezettség teljesítése nem mentesíti az adatigénylés teljesítése alól.

Az adatigénylő győri Reflex Környezetvédő Egyesület által az Öko-Pannon Kht. ellen indított „szeméttitok-perben” az adatkezelő a közzétételi kötelezettsége teljesítésével is védekezett, azonban a Fővárosi Ítéltábla 2007. május 3-án meghozott jogerős ítélete azt is kimondta, hogy a közzétételi kötelezettségek teljesítése nem mentesíti az adatkezelő szervezet a közzétételi kötelezettség alá nem tartozó, további közérdekű adatokra vonatkozó igények teljesítése alól (FÍT 2.Pf.20.429/2007/3.).

Az elektronikus közzétételi kötelezettségek teljesítése alól nem jelent kibúvót, ha az adatkezelő azonos tárgykörben már teljesített egyedi adatigényléseket.

5 KIK A KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZERVEK?

Az Infotv. szerinti közfeladatot ellátó szerveket három csoportba sorolhatjuk:

1. állami szervek,
2. önkormányzati szervek,
3. átláthatóságra kötelezett magánjogi szervezetek.

Létezik azonban egy negyedik csoport is: a közfeladatot ellátó szervnek nem minősülő, de egyedileg átláthatóságra kötelezett magánjogi szervezetek.

Az állami és önkormányzati szervek esetében ma már többnyire egyértelmű, hogy ők közfeladatot ellátó szervek. A legtöbb bizonytalanság, a legtöbb jogvita természetesen az átláthatóságra kötelezett magánjogi szervezetek közfeladatot ellátó szervi minősége kapcsán merül fel. Amikor a továbbiakban megpróbáljuk számba venni a lehetséges közfeladatot ellátó szerveket (és persze az egyéb átláthatóságra kötelezetteket), kizárólag szerveket fogunk említeni. Azonban a korábban írottak alapján, a szervek esetében egyidejűleg gondolnunk kell a felelős vezetőre, a pozíciót betöltő személyre, a szervezetek nevében eljáró más személyre, testületre is, mint közfeladatot ellátó személyre.

Az FTC Pártolói Egyesület és az MLSZ közötti, a Ferencváros licencének visszavonásáról 2006. július 16. és 31-e között határozatot hozó fellebbviteli licencadó testület névsorának kiadására irányuló perben a Fővárosi Ítéltábla 2.Pf. 20.914/2008/5. sz. jogerős ítéletében rámutatott arra, hogy a döntés meghozatalában résztvevő személyek nem magánszemélyként, hanem a közfeladatot ellátó szerv tevékenységének ellátása körében hozták meg döntésüket, ezért nevük közérdekből nyilvános adatnak minősül, amelyek megismerése nem korlátozható.

Az Infotv. szerinti közfeladatot ellátó szervek kezelésében levő és tevékenységükre vonatkozó vagy közfeladatuk ellátásával összefüggésben keletkezett adat minden esetben közérdekű, vagy közérdekből nyilvános adatnak minősül.

5.1 Állami szervek

5.1.1 Jogalany-típus szerinti besorolás

Könnyű dolgunk van, ha az állami szerveket jogalany-típusonként akarjuk felleltározni:

5.1.1.1 A Magyar Állam

Az állam közvetlenül is lehet jogok alanya, kötelezettségek címzettje. Az állam a polgári jogi jogviszonyokban jogi személyként vesz részt. Az államot a polgári jogi jogviszonyokban az állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter képviseli (Ptk. 3:405. §).

5.1.1.2 A központi költségvetési szervek

A központi költségvetési szervek fogalmáról, alapításáról, irányításáról, működéséről, képviseléről és megszüntetéséről az Áht. 7-11.§ rendelkezik. Központi költségvetési szervet az Országgyűlés, a Kormány, illetve miniszter alapíthat. A központi költségvetési szervekről a Magyar Államkincstár törzskönyvi nyilvántartást vezet, mely közhiteles hatósági nyilvántartásnak minősül (Áht. 104.§).

5.1.1.3 Az állami alapok

Az állami alapok négy fajtáját különböztethetjük meg:

- a) elkülönített állami pénzalapok (a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap, a Nemzeti Kulturális Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, a Gazdaság-újraindítási Alap);

- b) a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai (a Nyugdíjbiztosítási Alap és az Egészségbiztosítási és Járvány Elleni Védekezési Alap);
- c) a 2010. évi CLXXXV. tv. (Mttv.) 136.§ szerinti Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA);
- d) az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. tv. (Ectv.) X. fejezete szerinti Nemzeti Együttműködési Alap.

5.1.2 Funkció szerinti besorolás

Nehezebb a helyzet, ha hétköznapi megközelítéssel, funkciójuk szerint próbáljuk meg összeszedni a közfeladatot ellátó szervek közül az állami szerveket. A legegyszerűbb felosztással megkülönböztethetjük a közhatalmi funkcióval nem rendelkező állami szerveket (az állami közintézményeket) és az állami közhatalmi szerveket.

5.1.2.1 Állami közintézmények

Állami közintézményként közfeladatot ellátó szervek az állami fenntartású

- a) iskolák;
- b) szakképző intézmények;
- c) egyéb köznevelési intézmények;
- d) egyetemek (pl. ELTE, BME);
- e) kórházak;
- f) egyéb egészségügyi intézmények (pl. rendelőintézetek, Országos Mentőszolgálat);
- g) kulturális intézmények (pl. Magyar Állami Operaház, Nemzeti Múzeum);
- h) szociális intézmények;
- i) sportlétesítmények;
- j) az Eötvös Loránd Kutatási Hálózat és szervezeti egységei;
- k) a kormányzati igazgatási szervek (így különösen: minisztériumok) háttérintézményei.

Az állami közintézmények: központi költségvetési szervek, vagy azok szervezeti egységei.

5.1.2.2 Állami közhatalmi szervek

A közhatalmi szervek központi költségvetési szervek, vagy működésükhöz központi költségvetési szerv kapcsolódik. Az állami közhatalmi szervek alatt azok egyedileg önálló eljárásra jogosult szervezeti egységeit is értjük.

- a) Az Országgyűlés, szervei és hivatala, a Kárpát-medencei Magyar Képviselők Fóruma, a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Tanács és ezek titkárságai (Alaptörvény 1-7. cikk és az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. tv.), az Országgyűlési Őrség (Alaptörvény 5. cikk /9/ bek.), az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára (az elmúlt rendszer titkosszolgálati tevékenységének feltárásáról és az Állambiztonsági Szolgálatok Történeti Levéltára létrehozásáról szóló 2003. évi III. tv.)
- b) A Nemzeti Emlékezet Bizottsága (Alaptörvény U. cikk /3/-/4/ bek. és a 2013. évi CCXLI. törvény)
- c) A Köztársasági Elnök Hivatala (Alaptörvény 9. cikk és a köztársasági elnök jogállásáról és javadalmazásáról szóló 2011. évi CX. tv.)
- d) Az Alkotmánybíróság (Alaptörvény 24. cikk és az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. tv.)
- e) A Kúria, az Országos Bírósági Hivatal, az Országos Bírói Tanács, a Magyar Igazságügyi Akadémia, az ítélőtáblák, a törvényszékek és a járásbíróságok (Alaptörvény 25-28. cikk, a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. tv. és a bíróságok elnevezéséről, székhelyéről és illetékességi területének meghatározásáról szóló 2010. évi CLXXXIV. tv.)

- f) A Legfőbb Ügyészség, a fellebbviteli főügyészségek, a főügyészségek, a járási ügyészségek, valamint az Országos Kriminológiai Intézet (Alaptörvény 29. cikk és az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. tv.)
- g) Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (Alaptörvény 30. cikk és az alapvető jogok biztosáról szóló 2011. évi CXI. tv.)
- h) A Magyar Nemzeti Bank és szervei (Alaptörvény 41. cikk és MNBtv.)
- i) Az Állami Számvevőszék és területi szervezeti egységei (Alaptörvény 43. cikk és az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. tv.)
- j) A Költségvetési Tanács (Alaptörvény 44. cikk és a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. tv. IV. fejezete)
- k) A Magyar Honvédség és a katonai igazgatási szervek (Alaptörvény 45. cikk és a jelenleg hatályos 2011. évi CXIII. tv., továbbá a helyébe 2023. július 1-én hatályba lépő, a honvédelemről és a Magyar Honvédségről szóló 2021. évi CXL. tv.)
- l) A Kormány és a kormányzati igazgatási szervek (ideértve ezek konzultatív testületeit, szervezeti egységeit, a kormányzati igazgatás tisztviselőit is): a Miniszterelnöki Kormányiroda és a minisztériumok, a kormányzati főhivatal (a Központi Statisztikai Hivatal és a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala), a központi hivatalok és a kormányhivatalok, a Közszolgálati Döntőbizottság (Alaptörvény 15-22. cikk, a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. tv. – Kit., a központi államigazgatási szervekről, valamint a Kormány tagjai és az államtitkárok jogállásáról szóló 2010. évi XLIII. tv. – Ksztv. és a fővárosi és megyei kormányhivatalokról szóló 2010. évi CXXVI. tv. – Khtv.)
- m) Az Alaptörvény 15. cikk (1) bek. és az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. 232./B§ alapján kiadott, a járványügyi készültség során működő Operatív Törzs feladatairól szóló 286/2020. (VI. 17.) Korm. rendelet szerinti, továbbá az Alaptörvény 15. cikk (1) bek. alapján kiadott, a Gazdaságvédelmi Operatív Törzs felállításáról és feladatairól szóló 297/2020. (VI. 24.) Korm. rendelet szerinti és a Gazdaság Újraindításáért Felelős Operatív Törzs létrehozásáról és feladatairól szóló 324/2021. (VI. 9.) Korm. rendelet szerinti Operatív Törzsek, valamint ezek esetleges akciócsoportjai
- n) Az önálló szabályozó szervek (Alaptörvény 23. cikk és Ksztv.): a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság és önálló hatáskörrel rendelkező szervei (Mttv.), a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatalról szóló 2013. évi XXII. tv.), a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatósága (a Szabályozott Tevékenységek Felügyeleti Hatóságáról szóló 2021. évi XXXII. tv.) és az Országos Atomenergia Hivatal (az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. tv.)
- o) A választási bizottságok: Nemzeti Választási Bizottság, területi választási bizottság, országgyűlési egyéni választókerületi választási bizottság, helyi választási bizottság, szavazatszámoló bizottság (a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. tv.-Ve.)
- p) Az autonóm államigazgatási szervek (Ksztv.): a Közbeszerzési Hatóság, érteve alatta a Közbeszerzési Tanácsot és a Közbeszerzési Döntőbizottságot is (a közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLIII. tv. – Kbt.), a Gazdasági Versenyhivatal, érteve alatta a Versenytanácsot is (a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. tv. – Tptv.), a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (Infotv.) és a Nemzeti Választási Iroda (Ve.)
- q) A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat és a rendvédelmi szervek (Alaptörvény 46. cikk és Ksztv.): a rendőrség – az Országos Rendőr-főkapitányság, megyei (fővárosi) rendőr-főkapitányságok, rendőrkapitányságok, kirendeltségek, a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv, a terrorizmust elhárító szerv, idegenrendészeti szerv és igazgatóságai (a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. tv.); a büntetés-végrehajtási szervezet – a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, a bv. intézetek és a javítóintézetek, a Központi Kivizsgáló és Módszertani Intézet, az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet, a Büntetés-végrehajtás Egészségügyi Központ (a büntetések, az intézkedések, egyes kényszerintézkedések és a szabálysértési elzárás végrehajtásáról szóló 2013. évi CCXL. tv.); a hivatásos katasztrófavédelmi szerv – a területi védelmi bizottságok, az országos illetékességgel működő központi szerv, a megyei, fővárosi illetékességgel működő területi szervek, helyi szervek a katasztrófavédelmi kirendeltségek és a hivatásos tűoltóságok (a katasztrófavédelemről szóló 2011. évi CXXVIII. tv.); a nemzetbiztonsági szolgálatok – az

Információs Hivatal, az Alkotmányvédelmi Hivatal, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat, a Nemzetbiztonsági Szakszolgálat és a Nemzeti Biztonsági Felügyelet (a minősített adat védelméről szóló 2009. évi CLV. tv. 20-23.§), valamint a Nemzeti Információs Központ (a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló 1995. évi CXXV. tv.)

5.2 Önkormányzati szervek

Az önkormányzati szervek fogalmának leírásához, illetve számbavételükhöz célszerű az Áht.-től elindulnunk. Az államháztartás önkormányzati alrendszerébe tartozik a helyi önkormányzat, a helyi nemzetiségi önkormányzat és az országos nemzetiségi önkormányzat, a helyi és nemzetiségi önkormányzati társulások, valamint a területfejlesztési önkormányzati társulás, a térségi fejlesztési tanács és az előbbieket által irányított költségvetési szerv (Áht. 3.§ /3/ bek.).

A helyi önkormányzatok működése az Alaptörvény 31-35. cikkein, a nemzetiségi önkormányzatoké a XXIX. cikkben alapul.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. tv. (Mötv.) 13.§ (1) bek. egy nyílt (tehát nem taxatív) felsorolást tartalmaz a helyi önkormányzatok közfadatairól: így a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen a településfejlesztés, településrendezés; településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása); a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése; egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítését célzó szolgáltatások; környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás); óvodai ellátás; kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása; gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások; szociális szolgáltatások és ellátások, amelyek keretében települési támogatás állapítható meg; lakás- és helyiséggazdálkodás; a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása; helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás; honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás; helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok; a kistermelők, őstermelők számára – jogszabályban meghatározott termékeik – értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétfégi árusítás lehetőségét is; sport, ifjúsági ügyek; nemzetiségi ügyek; közreműködés a település közbiztonságának biztosításában; helyi közösségi közlekedés biztosítása; hulladékgazdálkodás; távhőszolgáltatás; víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül. A (2) bek. értelmében, törvény a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó más helyi önkormányzati feladatot is megállapíthat.

A nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. tv. (Nektv.) 115.§ (1) bek. alapján a helyi nemzetiségi önkormányzat kötelező közfadata:

- a nemzetiségi feladatokat ellátó intézménye fenntartásával kapcsolatos feladatellátás,
- a saját kezdeményezésére más önkormányzat által átruházott feladat- és hatáskör ellátása, ideértve az átvett intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatellátást,
- a más szervtől átvett intézmény fenntartásával kapcsolatos feladatok ellátása,
- a képviselt közösség érdekképviselőivel, esélyegyenlőségének megteremtésével kapcsolatos feladatok ellátása, különös tekintettel a helyi önkormányzatnak a nemzetiségek jogainak érvényesítésével kapcsolatos feladataira,
- a nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén működő állami, helyi önkormányzati vagy más szerv által fenntartott intézmények működésével, feladatellátásával összefüggő, a nemzetiségi közösség kulturális autonómiája megerősítését szolgáló döntési, együttdöntési jogok gyakorlása,
- a képviselt közösség kulturális autonómiájának megerősítése érdekében a közösség önszerveződésének szervezési és működtetési feladatok ellátásával történő támogatása,

kapcsolattartás a képviselt közösség helyi nemzetiségi civil szervezeteivel, szerveződéseivel, a helyi nemzetiségi önkormányzat területén működő vallási közösségekkel,

- a nemzetiségi önkormányzat illetékességi területén lévő, a nemzetiségi közösséghez kötődő kulturális javak megőrzése érdekében szükséges intézkedések kezdeményezése,
- közreműködés a fejlesztési tervek előkészítésében,
- a nemzetiségi nyelven folyó nevelésre és oktatásra irányuló igények felmérése.

A Nektv. 116.§ (1)-(2) bek. értelmében a helyi nemzetiségi önkormányzat önként vállalt közfeladata lehet különösen nemzetiségi intézmény alapítása, kitüntetés alapítása, odaítélése feltételeinek és szabályainak meghatározása, nemzetiségi pályázat kiírása, ösztöndíj alapítása, továbbá – hatósági feladatok kivételével – önként vállalt feladatot láthat el például a nemzetiségi oktatási és kulturális öngazgatással összefüggő ügyekben, a helyi írott és elektronikus sajtó, a hagyományápolás és közművelődés, a társadalmi felzárkózás, a szociális, ifjúsági, kulturális igazgatás és a közfoglalkoztatás területén, valamint településüzemeltetési és településrendezési feladatok körében. A Nektv. 117.§ (2)-(3) bek. szerint az országos nemzetiségi önkormányzat kötelező közfeladata: amennyiben a településen nemzetiségi önkormányzat nem működik, ellátja az adott nemzetiségi közösséggel kapcsolatosan a településen jelentkező érdekképviselési, érdekvédelmi feladatokat, a megyei önkormányzat által ellátott önkormányzati feladatok kapcsán – törvényben meghatározott – érdekképviselési, érdekvédelmi tevékenységet fejt ki, ellátja az általa képviselt nemzetiség érdekeinek országos szintű képviselését és védelmét, a nemzetiségi kulturális autonómia fejlesztése érdekében országos szintű nemzetiségi intézményhálózatot tart fenn, továbbá az érintett miniszter engedélyével szociális ellátó intézmény alapítására és fenntartására jogosult.

5.2.1 A helyi önkormányzatok (Mötv. III. fejezet)

A 2785 községi, a 321 városi, a 25 megyei jogú városi, a fővárosi és a 23 fővárosi kerületi, valamint a 19 megyei (területi) önkormányzat. A helyi önkormányzat képviselő-testületét a polgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a főpolgármester képviseli (Mötv. 41.§ /1/ bek.). A képviselő-testület – valamely településrész sajátos érdekeinek képviselésére, mint közfeladatra – településrészi önkormányzatot is létrehozhat (Mötv.62.§). A képviselő-testület szervei: a polgármester, a főpolgármester, a megyei közgyűlés elnöke, a képviselő-testület bizottságai, a részönkormányzat testülete, a polgármesteri hivatal, a megyei önkormányzati hivatal, a közös önkormányzati hivatal, a jegyző, továbbá a társulás (Mötv. 41.§ /2/ bek.).

Az 5/2014. (II. 14.) AB határozattal – lényegében az adatigénylő javára – zárult Pécsi Vízmű-ügyben az adatigénylő Pécs Megyei Jogú Város polgármesteréhez fordult közérdekű adatigényléssel, amelyben a Pécsi Vízmű Zrt. jogi-gazdasági átvilágításáról készített vizsgálati jelentés kiadását kérte, amely Pécs Megyei Jogú Város Önkormányzat közgyűlése, mint a tulajdonosi jogok gyakorlója 410/2009. (IX. 10.) számú határozata elfogadásának alapjául szolgált. Az adatigénylő álláspontja szerint a jelentésben foglalt önkormányzati feladatra vonatkozó adatok közérdekű adatok és ezért nyilvánosak. Azt egyébként – az alkotmányjogi panaszt megelőzően – már a Kúria döntése is megerősítette, hogy a jelentés közfeladatot ellátó szerv tevékenységére vonatkozó adatként közérdekű adatnak tekintendő.

5.2.2 A helyi önkormányzatok társulása (Mötv. IV. fejezete)

5.2.3 A területfejlesztési önkormányzati társulás (a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. tv. – Tft. 10.§), a térségi fejlesztési tanács (Tft. 15-17.§), az Országos Területfejlesztési Érdekegyeztető Fórum (Tft. 18./A §)

5.2.4 A helyi önkormányzat közhatalmi szervei

A helyi önkormányzati közhatalmi szervek alatt azok egyedileg önálló eljárásra jogosult szervezeti egységeit is értjük.

- a) A Polgármesteri Hivatal; a Közös Önkormányzati Hivatal; a Megyei Önkormányzati Hivatal; a Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala; a Főpolgármesteri Hivatal, amelyek költségvetési szervek (Áht. II. fejezet) és amelyeket a jegyző, illetve a főjegyző vezet (Mötv. 81-86.§)
- b) A helyi önkormányzat közhatalmi szerveként a képviselő-testület közterület-felügyeletet hozhat létre a polgármesteri (főpolgármesteri) hivatal belső szervezeti egységeként, önálló költségvetési szervként vagy költségvetési szerv belső szervezeti egységeként, illetve közterület-felügyeletet több önkormányzat társulások formában is működtethet (a közterület-felügyeletről szóló 1999. évi LXIII. tv.)

5.2.5 A helyi önkormányzati közintézmények

Helyi önkormányzati közintézményként közfeladatot ellátó szervek – egyúttal költségvetési szervek (Áht. II. fejezet) – az Mötv. 13.§ szerinti közfeladatok ellátására létrehozott, önkormányzati fenntartású intézmények, így például óvodák, szociális intézmények, színházak, művelődési házak, múzeumok, levéltárak.

5.2.6 A nemzetiségi (kisebbségi) önkormányzati szervek

- a) A Nektv. 1. mellékletében elismert nemzetiségek – a bolgár, a görög, a horvát, a lengyel, a német, az örmény, a roma, a román, a ruszin, a szerb, a szlovák, a szlovén és az ukrán – települési, területi (együttesen: helyi), valamint országos nemzetiségi önkormányzatokat hozhatnak létre, a nemzetiségi önkormányzatot az elnök képviseli (Nektv. 50.§ és 76.§).
- b) Társult nemzetiségi önkormányzat (Nektv. 145.§)
- c) Az országos nemzetiségi önkormányzat hivatala, mint az országos nemzetiségi önkormányzat közhatalmi szerve, költségvetési szerv, s a hivatalvezető képviseli (Nektv. 121-123.§).
- d) Nemzetiségi önkormányzati közintézményként közfeladatot ellátó szervek – egyúttal költségvetési szervek (Áht. II. fejezet) – a Nektv. 115-117.§ szerinti közfeladatok ellátására létrehozott, nemzetiségi önkormányzati fenntartású intézmények, így például köznevelési, kulturális, szociális intézmények, közgyűjtemények.

5.3 Átláthatóságra kötelezett magánjogi szervezetek

Az átláthatóságra kötelezett magánjogi szervezetek között megkülönböztetjük:

1. a köztestületeket,
2. a köztulajdonban levő gazdasági társaságokat (cégeket),
3. az állami, önkormányzati részesedéssel működő szövetkezeteket,
4. a közvagyonból létrehozott alapítványokat,
5. egyéb szervezeteket,
6. közfeladatot az Infotv. 27.§ (3) bek. alá tartozóan, közbeszerzésben, vagy azon kívüli beszerzésben, továbbá közigazgatási szerződésben átvállaló jogalanyokat.

Mi a közös egy ilyen heterogén halmaz tagjaiban? Mitől közfeladatot ellátó szervek mindannyian? Amíg az állami és önkormányzati szervek szabályozása a közjog területére tartozik, azok közjogi szervezetek, addig az itt tárgyalt jogalanyok helyzetét döntő mértékben a magánjog (a társasági, szövetkezeti, egyesületi, alapítványi jog) rendezi. Ez azzal együtt is így van, hogy jelentős részük ellát közfeladatot, sőt olyanok is vannak (köztestületek, egyéb szervezetek), amelyek közhatalmi funkciókat is betöltenek. Ezek a magánjogi szervezetek vagy közvagyonnal, közpénzből gazdálkodnak, vagy jogszabályban meghatározott közfeladatot látnak el, de legtöbbszörnél vagyonalapú és feladatorientált megközelítéssel egyaránt meg lehet állapítani közfeladatot ellátó szervei minőségüket, s emiatt mindannyian átláthatóságra kötelezett szervezetek.

5.3.1 A köztestületek

A szakirodalomban elfogadott meghatározás szerint: a köztestület az azonos tevékenységet folytatók vagy abban érdekeltek tagsági viszonyán alapuló, közhatalmi aktussal létesített, jogi személyiséggel bíró személyegyesülés, mely saját önkormányzatával, de állami felügyelet alatt, közhatalmi jogok birtokában, a tagságát, vagy a tagsága tevékenységét érintő közfeladatot végez. A köztestületeket – a helyi és nemzetiségi önkormányzatokkal párhuzamba állítva – szakmai önkormányzatoknak is lehet nevezni. Egy közkeletű félreértést pedig eloszlatunk: nem minden köztestület kamara, de minden kamara köztestület. A rendszerváltást követően, a magyar magánjogba a régi Ptk. 1993-as novellája emelte vissza (65.§) a köztestületet: a köztestület önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező jogi személy, amely tagságához kapcsolódóan közfeladatot lát el. Azt is rögzítette, hogy köztestületet csak törvény hozhat létre, illetve már létező szervezetet csak törvény nyilváníthat köztestületté, s az ilyen törvénynek meg kell határoznia a közfeladatot, amelyet a köztestület köteles ellátni és ezzel kapcsolatban számára közhatalmi jogosítványokat biztosíthat. Az új Ptk. nem tartalmazza a köztestületet: a köztestületek „kódexe” ma sajátos megoldással egy saláta-törvény egyetlen szakasza, a 2006. évi LXV. tv. (Köztest.tv.) 8/A.§. Az (1) bek. értelmében: „A köztestület önkormányzattal és nyilvántartott tagsággal rendelkező szervezet, amelynek létrehozását törvény rendeli el. A köztestület a tagságához, illetve a tagsága által végzett tevékenységhez kapcsolódó közfeladatot lát el. A köztestület jogi személy.” Az (5) bek. mögöttes szabályként hívja fel a Ptk. egyesületi szabályozását (Ptk.3:62-3:87. §), egyes köztestületi törvények (pl. a nem-olimpiai sportköztestületeknél) pedig az Ectv.-t, ezzel is nyomatékosítva a köztestület magánjogi meghatározottságát. A Köztest.tv. 8/A.§ (6) bek. kimondja, hogy a köztestület, illetve szervei és a köztestületi tagok, illetve az egyes köztestületi szervek, tisztségviselők közötti jogvitában, továbbá a köztestület, illetve szervei, tisztségviselői és a köztestület felett törvényességi felügyeletet vagy ellenőrzést gyakorló szerv közötti jogvitában a közigazgatási ügyben eljáró bíróság dönt, miután a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv. (Kp.) XXIV. fejezete – különös perfajtként – bevezette a köztestületi felügyeleti pert.

Törvény egyes köztestületeket az államháztartás központi alrendszerébe sorolhat, ezek a köztestületek köztestületi költségvetési szervet alapíthatnak, irányíthatnak (Áht. 3.§ /2/ c, d, pontjai és 8.§ /1/ bek. d, pontja). Az államháztartás központi alrendszerébe sorolt köztestületek, az általuk alapított köztestületi költségvetési szervek – az Infotv. szempontjából – az állami szervekkel esnek egy tekintet alá: esetükben a közfeladatot ellátó szervei minőséget vagyonszempontú megközelítéssel is feltétlenül meg lehet állapítani. A feladatorientált megközelítéssel azonban valamennyi köztestület azonosítható közfeladatot ellátó szervként.

Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a törvény közjogi közfeladat ellátására, közérdekű tevékenység folytatására alkotmányosan indokolt módon hozhat létre köztestületet, szakmai kamarát és írhatja elő a kötelező köztestületi tagságot (22/1994. (IV. 16.) AB határozat).

Az indítványozó álláspontjával ellentétben ugyanis nem minden közfeladat ellátása minősül közhatalmi tevékenységnek, így nem feltétlenül követelhető meg a közhatalmi, hatósági feladatkör a közfeladat ellátásának megvalósulásához. Egyes kamarák ellátnak, más kamarák már egyre kevésbé, vagy egyáltalán nem látnak el hatósági típusú feladatot, de közfeladatot igen, miután közfeladat lehet a gazdaság- és üzletlélenkítésben részvétel, az adott gazdasági terület összérdekének meghatározása, a gazdálkodó szervezetek összefogott és átlátható működése elősegítését célzó nyilvántartások vezetése, üzleti környezetet élénkítő tanácsadás stb. is (3149/2013. (VII. 24.) AB határozat [35]).

A köztestületek fajtái: 1. kamarák, ezen belül: a) gazdasági kamarák; b) szakmai kamarák; c) a közsféra karai; 2. akadémiák; 3. a gazdasági élet minőségvédelmi köztestületei; 4. állami közhatalmi tevékenységet segítő köztestületek; 5. sportköztestületek.

5.3.1.1 Kamarák

a) A két országos gazdasági kamara:

- Magyar Kereskedelmi és Iparkamara, mely 25 területi kamarából áll (gazdasági kamarákról szóló 1999. évi CXXI. tv. – Gkvt.)

Összegezve: tekintettel arra, hogy a Gkt. 9.§ - 11.§-aiban a területi kamarák feladatellátása keretében meghatározott, kötelezően ellátandó feladatok teljesülésére létrehozott szerv felügyelete és irányítása a GMKIK titkárnak kiemelt munkaköri feladata, ezért a munkaköri leírása, valamint a közfeladatához kapcsolódóan részére megállapított juttatásokra vonatkozó adatok az Infotv. 26.§ (2) bekezdése alapján közérdekből nyilvánosak, így azok közérdekű adatigénylés útján megismerhetők (NAIH-3655-7/2021.)

- Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, mely 20 területi kamarából áll (a Magyar Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamaráról szóló 2012. évi CXXVI. tv.)
- b) A tizennégy országos szakmai kamara:
- Magyar Országos Közjegyzői Kamara, területi kamarái, a területi kamara elnöksége (a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. tv. – Kjt.)
 - Magyar Szabadalmi Ügyvivői Kamara (a szabadalmi ügyvivőkről szóló 1995. évi XXXII. tv.)
 - Magyar Mérnöki Kamara és területi kamarái, helyi csoportjai (a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. tv.)
 - Magyar Építész Kamara és területi kamarái, helyi csoportjai (a tervező- és szakértő mérnökök, valamint építészek szakmai kamaráiról szóló 1996. évi LVIII. tv.)
 - Országos Magyar Vadászkamara és 20 területi szervezete (az Országos Magyar Vadászkamaráról szóló 1997. évi XLVI. tv.)
 - Magyar Növényvédő Mérnöki–Növényorvosi Kamara és 20 területi szervezete (a Magyar Növényvédő Mérnöki és Növényorvosi Kamaráról szóló 2000. évi LXXXIV. tv.)
 - Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara és 20 területi szervezete (a személy- és vagyonvédelmi, valamint a magánnyomozói tevékenység szabályairól szóló 2005. évi CXXXIII. tv.)
 - Magyar Orvosi Kamara és területi szervezetei (az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. tv.)
 - Magyar Gyógyszerész Kamara és területi szervezetei (az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. tv.)
 - Magyar Egészségügyi Szakdolgozói Kamara és területi szervezetei (az egészségügyben működő szakmai kamarákról szóló 2006. évi XCVII. tv.)
 - Magyar Könyvvizsgálói Kamara és területi szervezetei (a Magyar Könyvvizsgálói Kamaráról, a könyvvizsgálói tevékenységről, valamint a könyvvizsgálói közfelügyeletről szóló 2007. évi LXXV. tv.)
 - Magyar Állatorvosi Kamara és területi kamarái (a Magyar Állatorvosi Kamaráról, valamint az állatorvosi szolgáltatói tevékenység végzéséről szóló 2012. évi CXXVII. tv.)
 - Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara (az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. tv. – Isztv.)
 - Magyar Ügyvédi Kamara, mely 20 területi kamarából áll (az ügyvédi tevékenységről szóló 2017. évi LXXVIII. tv.)
- c) A közsféra négy kara:
- Magyar Kormánytisztviselői Kar (Kit. XII. fejezet)
 - Magyar Rendvédelmi Kar (a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos állományának szolgálati jogviszonyáról szóló 2015. évi XLII. tv.)
 - Nemzeti Pedagógus Kar (a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. tv. – Nkt.)
 - Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. tv. – Vht.)

Az Átlátszó újságírója 2016. júniusában kérte ki a Magyar Bírósági Végrehajtó Kartól (MBVK) a 2015.09.01. és 2016.06.28. között kötött, nettó 5 millió forintot elérő szerződéseik listáját. Néhány napon belül jött a válasz, melynek a lényegi része így

szól: "Az Ön által kért adatokat nem áll módunkban közölni, tekintettel arra, hogy a Kar közpénzekkel nem gazdálkodik, így az Ön által kért adatok nem tartoznak sem a közérdekű, sem pedig a közérdekből nyilvános adatok körébe, továbbá tájékoztatom, hogy a kért adatok kiadása a kérelmezett szervnél aránytalan nehézséget jelentene." A NAIH felszólította a Végrehajtó Kart az adatigénylés haladéktalan teljesítésére, de az MBVK nem tett eleget a felszólításnak és vitatta a NAIH megállapításait. A Hatóságnak küldött válaszában a Végrehajtó Kar ragaszkodott ahhoz, hogy ők nem látnak el közfeladatot, ezért nem vonatkozik rájuk az Infotv. Az Átlátszó újságírója pert indított és előbb a Fővárosi Törvényszék, majd pedig az MBVK fellebbezése alapján eljáró Fővárosi Ítéltábla is a NAIH érvelését alapul véve állapította meg, hogy alperes az Infotv. hatálya alá tartozik (FÍT 8.Pf.20.596/2017/4.).

5.3.1.2 Akadémiák:

- Magyar Tudományos Akadémia (Alaptörvény X. cikk /3/ bek. és 1994. évi XL. tv.)
- Magyar Művészeti Akadémia (Alaptörvény X. cikk /3/ bek. és 2011. évi CIX. tv.)

5.3.1.3 A gazdasági élet országos minőségvédelmi köztestületei:

- Magyar Szabványügyi Testület (a nemzeti szabványosításról szóló 1995. évi XXVIII. tv.)
- Pálinka Nemzeti Tanács (a pálinkáról, a törkölypálinkáról és a Pálinka Nemzeti Tanácsról szóló 2008. évi LXXIII. tv.)
- A borvidékenként létrehozott hegyközségi tanácsok, a borrégiós tanácsok és a Hegyközségek Nemzeti Tanácsa (a hegyközségekről szóló 2012. évi CCXIX. tv. – Hkt.)

5.3.1.4 Állami közhatalmi tevékenységet segítő köztestületek:

- Országos Polgárőr Szövetség (a polgárőrségről és a polgárőri tevékenység szabályairól szóló 2011. évi CLXV. tv. 8.§)
- Magyar Corvin-lánc Testület (2016. évi CXLI. tv.)
- A 60 (belügyminisztérium nyilvántartása, 2021.) önkormányzati tűzoltóság (a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról szóló 1996. évi XXXI. tv. 34.§ /1/ bek.)

5.3.1.5 Sportköztestületek:

- Magyar Olimpiai Bizottság és szervei (a sportról szóló 2004. évi I. tv. – St. 38-46.§)
- Magyar Paralimpiai Bizottság és szervei (St. 46./A-46./F §)
- Nemzeti Versenysport-szövetség (St. 46./G-46./L §)
- Nemzeti Diák, Hallgatói és Szabadidősport Szövetség (St. 46./M-46./R §)
- Honvédelmi Sportszövetség (2016. évi CXXXII. tv.)

5.3.2 A köztulajdonban levő gazdasági társaságok

A köztulajdonban levő gazdasági társaságok az állami, önkormányzati szervek (valamint az Áht. hatálya alá tartozó köztestületek és a köztestületi költségvetési szervek) kizárólagos tulajdonában álló, továbbá többségi vagy kisebbségi részesedésével működő gazdasági társaságok, tehát az állami cégek és az önkormányzati cégek. Az állami és az önkormányzati cégek között számos egyszemélyes társaságot (Ptk. 3:208-209.§) is találunk.

Az Alaptörvény 38. cikk (1) bek. -ből kiindulva, az állami és az önkormányzati cégek egyaránt a nemzeti vagyon részei, így rájuk – az Alaptörvény 38-39. cikk mellett – az Nvt. is irányadó.

Az állami, önkormányzati cégek létesítésére, működésére, megszűnésére – törvény eltérő rendelkezése hiányában – a magáncégekhez hasonlóan, a Ptk. 3:88. -3:324.§ szabályait kell alkalmazni.

Valamennyi köztulajdonban levő gazdasági társaság – az Alaptörvény 38. cikkén nyugvó vagyonszempontú megközelítés miatt – akkor is közfeladatot ellátó szervnek minősül, ha egyébként nem lát el jogszabályban nevesített állami, vagy önkormányzati feladatot.

A köztulajdonban levő gazdasági társaságok lehetnek: 1. állami cégek, ezen belül megkülönböztethetjük a) a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó állami tulajdonban álló társasági részesedéssel működő, továbbá b) a jogszabályban nevesített és közfeladattal ellátott állami cégeket; 2. önkormányzati cégek; 3. köztulajdonban levő nonprofit gazdasági társaságok; 4. közvetetten köztulajdonban levő gazdasági társaságok (leányvállalatok). Természetesen létezhetnek és léteznek is olyan köztulajdonban levő gazdasági társaságok, amelyekben állami és önkormányzati szervek egyszerre tulajdonosok.

5.3.2.1 Állami cégek

Az állami cégek – a Magyar Nemzeti Bank, az Államadósság Kezelő Központ Zrt. és a Magyar Távirati Iroda Zrt. kivételével – az Ávt. hatálya alá esnek (1.§). Az állami cégek – mint a nemzeti vagyon részei – akkor is közfeladatot ellátó szervnek minősülnek, ha nem tartoznak a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon körébe, ha nem rendelkeznek törvényben nevesített közfeladattal, ha kizárólag piaci tevékenységet folytatnak.

Az állami cégek korlátozott felelősségű társaságok (Kft.- Ptk. 3:159. -3:209.§), vagy részvénytársaságok (Ptk. 3:210.-3:323.§). Az egyszemélyes gazdasági társasági konstrukciók közül az állami szektorban az egyszemélyes részvénytársaság elterjedt (Ptk. 3:323. §). A részvénytársaságnak két működési formáját ismeri a Ptk.: nyilvánosan működő részvénytársaság (Nyrt.) és zártkörűen működő részvénytársaság (Zrt.). Az nyrt. fogalmi eleme, hogy részvényei a tőzsdére bevezetésre kerültek, így működésüket a Ptk.-val párhuzamosan szabályozza a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. tv. (Tpt.).

A többségi állami tulajdonba kerülést megelőzően keletkezett adatok is közérdekű adatok, mivel azok keletkezési időpontjától függetlenül a többségi állami tulajdonban lévő közfeladatot ellátó adatkezelő kezelésében vannak, és a tevékenységére vonatkoznak. Az Infotv. 3.§ 5. pontja alapján nem szűkíthető le a közérdekű adatok köre a közérdekű feladat ellátása során keletkező adatokra, hanem a jogszabályhely a kezelt és a tevékenységére vonatkozó adatokat is ide sorolja (Kúria Pfv.IV.20.472/2017/6.).

Az Ávt. 22./B-22./C § alapján, az MNV Zrt. az egységes állami vagyonyilvántartás vezetése érdekében – e törvény végrehajtási rendeletében meghatározott módon – jegyzéket – Országleltárt – vezet a tulajdonosi joggyakorló adatszolgáltatásra kötelezett tulajdonosi joggyakorlókról (tulajdonosi joggyakorlók jegyzéke).

- a) A nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó állami tulajdonban álló társasági részesedéssel működő állami cégek:

Az Nvt. 2./I. melléklete felsorolja a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó állami tulajdonban álló társasági részesedéssel működő állami cégeket:

Társaság neve	állami részesedés legalacsonyabb mértéke
Magyar Villamos Művek Zrt.	75%+1 szavazat
BakonyerdőErdészeti és Faipari Zrt.	100%

DALERD Délalföldi Erdészeti Zrt.	100%
ÉSZAKERDŐ Erdőgazdasági Zrt.	100%
Gemenci Erdő- és Vadgazdaság Zrt.	100%
GYULAJ Erdészeti és Vadászati Zrt.	100%
Ipoly Erdő Zrt.	100%
Kisalföldi Erdőgazdasági Zrt.	100%
KEFAG Kiskunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	100%
EGERERDŐ Erdészeti Zrt.	100%
MecsekerdőZrt.	100%
NEFAG Nagykunsági Erdészeti és Faipari Zrt.	100%
NYÍRERDŐ Nyírségi Erdészeti Zrt.	100%
Pilisi Parkerdő Zrt.	100%
SEFAG Erdészeti és Faipari Zrt.	100%
Szombathelyi Erdészeti Zrt.	100%
VADEX Mezőföldi Erdő- és Vadgazdálkodási Zrt.	100%
Vértesi Erdészeti és Faipari Zrt.	100%
ZalaerdőErdészeti Zrt.	100%
Budapesti Erdőgazdaság Zrt.	100%
Kaszó Erdőgazdaság Zrt.	100%
VERGA Veszprémi Erdőgazdaság Zrt.	100%
Magyar Export-Import Bank Zrt.	100%
Magyar Exporthitel Biztosító Zrt.	100%
Magyar Posta Zrt.	75%+1 szavazat
Magyar Államvasutak Zrt.	100%
Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zrt.	65,6%
Magyar Fejlesztési Bank Zrt.	100%
Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft.	100%
HM Elektronikai, Logisztikai és Vagyonkezelő Zrt.	100%
Államadósság Kezelő Központ Zrt.	100%

Garantiqa Hitelgarancia Zrt.	25%+1 szavazat
Regionális Fejlesztési Holding Zrt.	100%
Nemzeti Infokommunikációs Szolgáltató Zrt.	100%
Concordia Közraktár Kereskedelmi Zrt.	100%
Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft.	100%
Szerencsejáték Zrt.	100%
Bábolna Nemzeti Ménesbirtok Kft.	100%
Dunamenti Regionális Vízmű Zrt.	75%+1 szavazat
Dunántúli Regionális Vízmű Zrt.	75%+1 szavazat
Észak-dunántúli Regionális Vízmű Zrt.	75%+1 szavazat
Észak-magyarországi Regionális Vízművek Zrt.	75%+1 szavazat
Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt.	75%+1 szavazat
Herendi Porcelánmanufaktúra Zrt.	25%+1 szavazat
Országos Hulladékgazdasági Ügynökség Nonprofit Kft.	100 %
Kincsem Nemzeti Lóverseny és Lovas Stratégiai Kft.	100 %
Magyar Lóversenyfogadást Szervező Kft.	100 %
Diákhitel Központ Zrt.	100 %
Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt	100%
Állami Autópálya Kezelő Zrt.	100%
Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.	100%
Magyar Közút Nonprofit Zrt.	100%
Magyar Turizmus Zrt.	100%
Vasúti Pályakapacitás-elosztó Kft.	100%
Hollóházi Hungarikum Nonprofit Kft.	50%+1 szavazat
Nemzeti Filmintézet Zrt.	100%

Az Nvt. 1.§ (2) bek. c) pontja értelmében nemzeti vagyonba tartoznak az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető társasági részesedések. Az Nvt. 2. számú melléklete az alperest olyan, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon körébe tartozó gazdasági társaságok körébe sorolja, amelynek tulajdonosa teljes egészében a Magyar Állam. Az alperes nem vitathatóan állami vagyont kezel, így a vagyona-ra vonatkozó minden adat – az Ávt. 5.§ (2) bek.-re is

figyelemmel, mely szerint az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szerv a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervnek minősül – közérdekű adat. Az állami (és önkormányzati) tulajdonban álló gazdasági társaságok, így az alperes is közfeladatot ellátó szervnek minősül, az idézett jogszabályi rendelkezésekből következően az Infotv. hatálya alá tartozik. A Fővárosi Ítéletábrá rámutatott, miszerint annak ténye, hogy kettéválik a tulajdonos és a tulajdonosi jogokat gyakorló személye, nem érinti az alperesi gazdasági társaságban fennálló 100 %-os állami tulajdoni arányt (FÍT 2.Pf.20.732/2016/4).

b) Jogszabályban nevesített, közfeladattal ellátott állami cégek:

Léteznek olyan – részben, vagy egészben, közvetetten, vagy közvetlenül – állami tulajdonban álló gazdasági társaságok, amelyekről jogszabályban nevesítetten rendelkezik és egyúttal közfeladatot is rendel hozzájuk. Az ilyen állami cégek esetében ezért a közfeladatot ellátó szervi minősége két ágon, a vagyonszempontú mellett feladatorientált megközelítéssel is tetten érhető.

A 2015. évi CXVII. tv. 2.§ alapján a 2017. évi úszó világbajnokság megrendezésével kapcsolatos egyes feladatok irányítására és lebonyolítására létrehozott, kizárólagosan állami tulajdonban álló Bp2017 Kft. arra hivatkozott, hogy nem csupán közpénzből gazdálkodik, hanem vállalkozási tevékenységet is folytat, így ennek megfelelően saját tulajdonú pénzeszközzel is rendelkezik és így „forprofit” forrásból gazdálkodik „nonprofit” célra; a kért szerződések nem érintik az állami, illetve nemzeti vagyont, ugyanis az állami és nemzeti vagyonnak pusztán az állami tulajdonban álló társasági üzletrész minősül, amelyekkel azonban a Magyar Állam gazdálkodik, az alperes azokkal nem rendelkezhet. A Kúria a kiadásra kötelező ítéletében kimondta, hogy minden olyan esetben, amikor közpénz kerül felhasználásra, az arra vonatkozó adatok közvetlenül az Alaptörvény értelmében közérdekű adatnak minősülnek, függetlenül az azt kezelő szerv szervezeti felépítésétől, elnevezésétől. A létesítmények megépítése, a szükséges infrastruktúra létrehozása egyértelműen állami feladat volt, ez egyben közfeladatnak is minősült. Ebben a folyamatban maga az alperes is jelentős mennyiségű közpénzt használt fel, illetve gazdálkodott azzal. Az adatszolgáltatási kötelezettséget pedig nem teszi semmissé az a körülmény, hogy az alperes gazdálkodása során nem csupán a közpénzek jelentették bevételi forrást; a piaci gazdálkodási tevékenység és az esetleg máshonnan is származó bevételek önmagában még nem zárják ki az alapvetően állami tulajdonú gazdasági társaság adatszolgáltatási kötelezettségét (Pfv.IV.20.148/2019/8.).

Az MNBtv.-n kívül még két olyan törvényt találunk, amelynek tárgyi hatálya egyetlen – közfeladatot ellátó, köztulajdonban álló – gazdasági társaságra vonatkozik:

- az 1994. évi XLII. tv. a Magyar Export-Import Bank Részvénytársaságról és a Magyar Exporthitel Biztosító Részvénytársaságról (EXIMBANKtv.);

Az EXIMBANK kapcsán az első fokon jogerőre emelkedett (Fővárosi Törvényszék 19.P.24.086/2016/11.) és az alapkezelő szervezetek kiválasztása tárgyában megjelent pályázati felhívásra benyújtott pályázatok, azok elbírálási dokumentációja, a nyertesek nevének kiadása iránti perben a bíróság egyértelműen megállapította az EXIMBANKtv. alapján, hogy az EXIMBANK közfeladatot ellátó szerv, az üzleti titokra és az automatikus nyilvánosság-korlátozásra való hivatkozást a bizonyítási eljárásban az alperesnek nem sikerült igazolnia, az ítélet egyedül arra hatalmazta fel, hogy a vele közvetlenül kapcsolatba nem kerülő természetes személyek személyes adatait a kiadás során felismerhetetlenné tegeye.

- a 2001. évi XX. tv. a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról (MFBtv.) rendelkezik.

További jogszabályban nevesített és közfeladattal ellátott állami cégek:

- Az Ávt. III. fejezete a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (MNV Zrt.) feladatairól, jogállásáról, szervezetéről szól.

- A légitársaságokról szóló 1995. évi XCVII. tv. 61./A § (2) bek. a, pontja a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. (Étv.) 59./A§ a Lechner Tudásközpont Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- a Magyar Köztársaság 2001. és 2002. évi költségvetéséről szóló 2000. évi CXXXIII. tv. 42.§ a Diákhitel Központ Rt.-ről;
- a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. tv. (Ktv.) 33./A § (5) bek. és a vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. tv. (Vtv.) 87./F § (1) bek. a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a mozgóképről szóló 2004. évi II. tv. 5./A § a Nemzeti Filmintézet Közhasznú Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a Vtv. 40.§ - az 1872. évi XXVII. törvénycikkre visszautalva- a Győr-Sopron-Ebenfurti Vasút Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a Bethlen Gábor Alapról szóló 2010. évi CLXXXII. tv. és az 5/2012. (II. 16.) KIM rendelet a Bethlen Gábor Alapkezelő Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- az Mttv. 84.§ (1) bek. a Duna Médiaszolgáltató Zártkörűen Működő Nonprofit Részvénytársaságról (ez a Magyar Távirati Iroda Zrt.-nek is jogutódja);
- a Magyarország gazdasági stabilitásáról szóló 2011. évi CXCV. tv. 11.§ az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) Zrt.-ről;
- a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. tv. (Vkt.) 6.§ (3) bek. a Nemzeti Vízművek Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a közútkezelői feladatok átadásáról szóló 2013. évi CLXVI. tv. 1.§ (1) bek. a Magyar Közút Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a Városliget megújításáról és fejlesztéséről szóló 2013. évi CCXLII. tv. 1.§ (1) bek. a Városliget Ingatlanfejlesztő Zrt.-ről;
- a Hungary Helps Programról szóló 2018. évi CXX. tv. 1.§ (1) bek. a Hungary Helps Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a 2021. évi népszámlálásról szóló 2018. évi CI. tv. 4.§ (1) bek. a Statisztikai Elemző Központ Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- a 2020. évi Dubaji Világkiállításon történő magyar megjelenés sikeres megvalósításához, továbbá egyes nemzetközi nagyeseményekhez kapcsolódó rendelkezésekről szóló 2019. évi XIV. tv. 4.§ (1) bek. és a turisztikai térségek fejlesztésének állami feladatairól szóló 2016. évi CLVI tv. – 2020. évi CLXXIII. tv. 53.§-ával megállapított – 4.§ a Magyar Turisztikai Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a Nemzeti Kulturális Tanácsról, a kultúrstratégiai intézményekről, valamint egyes kulturális vonatkozású törvények módosításáról szóló 2019. évi CXXIV. tv. 4.§ (1) bek. a Nemzeti Színház Közhasznú Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a Nemzeti Artista- Előadó- és Cirkuszművészeti Központ Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- a Műpa Budapest – Művészetek Palotája Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról
- a Honvéd Együttes Művészeti Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- az NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- a Budapest-Belgrád vasútvonal újjáépítési beruházás magyarországi szakaszának fejlesztéséről, kivitelezéséről és finanszírozásáról szóló 2020. évi XXIX. tv. 4.§ (2) bek. a Kínai-Magyar Vasúti Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- az Európa Kulturális Fővárosa 2023 cím viselésével összefüggésben, az Európa Kulturális Fővárosa 2023 programsorozat sikeres megrendezéséhez és megszervezéséhez kapcsolódó rendelkezésekről szóló 2020. évi CXLIV. tv. 2.§ (1) bek. a Veszprém-Balaton 2023 Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a KEKVAtv. 1. melléklete és a Magyar Kultúráért Alapítvány létrehozásáról, valamint a Magyar Kultúráért Alapítvány és a Petőfi Irodalmi Ügynökség Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság részére történő vagyonjuttatásról szóló 2021. évi XVI. tv. a Petőfi Kulturális Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság;

- az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet az ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő megtett úttal arányos díjról szóló 2013. évi LXVII. törvény végrehajtásáról szóló 209/2013. (VI. 18.) Korm. rendelet 1.§ (2) bek. c) pontja a Nemzeti Útdíjfizetési Szolgáltató Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a nemzeti köznevelés tankönyvellátásáról szóló 2013. évi CCXXXII. tv. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról, valamint a tankönyvellátásban közreműködők kijelöléséről szóló 501/2013. (XII. 29.) Korm. rendelet a Könyvtárellátó Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról és az ALFÖLDI NYOMDA Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;

A nemzeti köznevelés tankönyvellátása körében kijelölt szervezetként az alperes gazdasági társaság közfeladatot lát el. Mindebből egyértelműen következik, hogy a kiadni kért adat közérdekű adatnak minősül (Kúria Pfv.IV.21.441/2021/5.).

- a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a Közép-európai Gazdaságfejlesztési Hálózat Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság feladatainak meghatározásáról, valamint a Digitális Jólét Program végrehajtásával összefüggő egyes feladatokról, valamint a Kormányzati Informatikai Fejlesztési Ügynökségről szóló 268/2010. (XII. 3.) Korm. rendelet módosításáról szóló 127/2017. (VI. 8.) Korm. rendelet módosításáról szóló 163/2018. (IX. 10.) Korm. rendelet a HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról és a Közép-európai Gazdaságfejlesztési Hálózat Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- a 197/2018. (X. 24.) Korm. rendelet a Széchenyi Programiroda Tanácsadó és Szolgáltató Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- az állami magasépítési beruházások megvalósításáról szóló 2018. évi CXXXVIII. tv. 4.§ (1) bek.-ben szereplő felhatalmazás alapján kiadott 299/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet 1.§ (1) bek.-ben a BMSK Beruházási, Műszaki Fejlesztési, Sportüzemeltetési és Közbeszerzési Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a Nemzeti Hírközlési és Informatikai Tanácsról, valamint a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság és a kormányzati informatikai beszerzések központosított közbeszerzési rendszeréről szóló 301/2018. (XII. 27.) Korm. rendelet a Digitális Kormányzati Ügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a budapesti fejlesztések előkészítésével, megvalósításával és a kiemelt nemzetközi sportesemények rendezési jogának megszerzésével kapcsolatos egyes feladatok ellátásáról szóló 175/2019. (VII. 16.) Korm. rendelet a BFK Budapest Fejlesztési Központ Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a 201/2019. (VIII. 15.) Korm. rendelet a HIPA Nemzeti Befektetési Ügynökség Nonprofit Zártkörűen Működő Részvénytársaság feladatainak meghatározásáról;
- a Magyar Védelmi Exportügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaság feladatairól és a honvédelmi célra feleslegessé nyilvánított hadfelszerelések, haditechnikai eszközök és szakanyagok értékesítéséről szóló 62/2022. (II. 28.) Korm. rendelet a Magyar Védelmi Exportügynökség Zártkörűen Működő Részvénytársaságról;
- a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet megszüntetéséről és a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet Korlátolt Felelősségű Társaság alapításáról szóló 67/1996. (XII. 28.) IKIM rendelet a Magyar Elektrotechnikai Ellenőrző Intézet Korlátolt Felelősségű Társaságról;
- a Magyar Kézilőfegyver-vizsgáló Hivatal megszüntetéséről, valamint a Polgári Kézilőfegyver- és Lőszervizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaság alapításáról szóló 65/1996. (XII. 27.) IKIM rendelet a Polgári Kézilőfegyver- és Lőszervizsgáló Korlátolt Felelősségű Társaságról rendelkezik.

5.3.2.2 Önkormányzati cégek

Az önkormányzati cégek (melyeket helyi önkormányzati és nemzetiségi önkormányzati szervek egyaránt létrehozhatnak) a nemzeti vagyon részei és így közfeladatot ellátó szervnek minősülnek. Az önkormányzat dönthet úgy, hogy valamely önkormányzati feladat – tipikusan: közszolgáltatások – ellátására hoz létre céget (szociális, hulladékszállítási, tömegközlekedési, temetkezési stb. társaságok): az ilyen cégek közfeladatot ellátó szervei minősége másik ágon, feladatorientált megközelítéssel is megállapítható.

A 100%-os önkormányzati tulajdonban álló Püspökszilágy Településfejlesztési és Üzemeltetési Kft.-t az általa üzemeltetett sportbüfé tárgyidőszakra vonatkozó bevételi és kiadási főösszegének, a büfé működési engedélyének, valamint a használati szerződésnek a kiadására szólította fel a NAIH (NAIH/2018/1269/2/V. jelentés).

Az önkormányzati cégekre, helyi önkormányzati érdekeltségek esetén, az Mötv. VI. fejezetét (számukra helyi önkormányzati rendelet is szabhat közfeladatot és állapíthat meg egyedi közzétételi kötelezettséget), nemzetiségi önkormányzati érdekeltségek tekintetében a Nektv. VII. fejezetét is figyelembe kell venni. Az Nvt.5.§ (5) bek. d) pontja nevesíti a Balatoni Hajózási Zrt.-ben – amúgy több helyi önkormányzat által – birtokolt társasági részesedést.

Az önkormányzati cégek többnyire korlátozott felelősségű társaságok, de a nagyobb települések önkormányzatai zártkörűen működő részvénytársaságokat is létrehozhatnak. Az önkormányzati szektorban van különös jelentősége az egyszemélyes társasági konstrukciónak, a megyei, nagyvárosi önkormányzati szektorban elterjedt az egyszemélyes részvénytársaság. Önkormányzatok gyakran tőzsdei társaságok értékpapírjaival is rendelkeznek.

5.3.2.3 A köztulajdonban levő nonprofit gazdasági társaságok

A köztulajdonban levő gazdasági társaságok közé nonprofit gazdasági társaságok is tartoznak: ezek egyaránt lehetnek állami, illetve önkormányzati nonprofit cégek. A nonprofit gazdasági társaságokra vonatkozó alapvető státusszabályokat a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. tv. (Ct.) 9./F § tartalmazza.

A Ct. 9./F § (4)-(6) bek. – az Ectv.-re kiutalva – szól a nonprofit gazdasági társaságok közhasznú jogállásáról. A közhasznú jogállás megszerzésének feltétele, hogy a nonprofit gazdasági társaság közszolgáltatási szerződést kötött és magánokiratban vállalja az Ectv. szerinti közhasznúsági feltételek teljesítését (/5/ bek.). Az Ectv. VII. fejezete – a cégnyilvánosság szabályon túlmutató – további közzétételi kötelezettségeket ró a közhasznú nonprofit gazdasági társaságokra. A közhasznú jogállással rendelkező, köztulajdonban levő nonprofit gazdasági társaságok közfeladatot ellátó szervei minősége minden esetben megállapítható másik ágon is, feladatorientált megközelítéssel.

Az Nvt. 2./I. mellékletében, a nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyonban tartandó állami tulajdonban álló társasági részesedések között, nonprofit gazdasági társaságban levő társasági részesedések is szerepelnek. Az Mötv. 41.§ (6) bek. a helyi önkormányzat, a 90.§ (1) bek. az önkormányzati társulás számára teszi lehetővé nonprofit szervezet alapítását. A törvényben nevesített, egyúttal közfeladat ellátásához rendelt gazdasági társaságok között ugyancsak találunk nonprofit gazdasági társaságokat.

5.3.2.4 A közvetetten köztulajdonban levő gazdasági társaságok (leányvállalatok)

A köztulajdonban levő gazdasági társaságok sok esetben „láncolatosan” érdekeltek további gazdasági társaságokban, érdemes ezért kitérőt tennünk a közvetett tulajdon, közvetett befolyás fogalmi körére. A Nvt. maga definiálja ezt a kategóriát: „közvetett tulajdon, illetve közvetett befolyás: a tőkepiacról szóló törvényben meghatározott fogalom” (3.§ /1/ bek. 8.pont). A Tpt. felhívott rendelkezése az 5.§ (1) bek. 84. pontja így fogalmaz: „közvetett tulajdon, illetve közvetett befolyás: egy vállalkozás tulajdoni hányadának, illetőleg szavazati jogának a vállalkozásban tulajdoni részesedéssel, illetőleg szavazati joggal rendelkező más vállalkozás (köztes vállalkozás) tulajdoni hányadán, szavazati jogán keresztül

történő gyakorlása. A közvetett tulajdon, a közvetett befolyás arányának megállapításához a közvetett tulajdonnal, közvetett befolyással rendelkezőnek a köztes vállalkozásban fennálló szavazati jogát vagy tulajdoni hányadát meg kell szorozni a köztes vállalkozásnak a vállalkozásban fennálló szavazati vagy tulajdoni hányada közül azzal, amelyik a nagyobb. Ha a köztes vállalkozásban fennálló szavazati vagy tulajdoni hányad az ötven százalékot meghaladja, akkor azt egy egészként kell figyelembe venni”. A Nvt. 3.§ (1) bek. 9. pontja meghatározza továbbá a meghatározó befolyás, valamint 16. pontja a többségi befolyás fogalmát: „az a kapcsolat, amelynek révén természetes személy, vagy jogi személy egy jogi személynek tagja vagy részvényese, és jogosult e jogi személy vezető tisztségviselői vagy felügyelőbizottsága tagjai többségének megválasztására és visszahívására, vagy a jogi személy más tagjaival vagy részvényeseivel kötött megállapodás alapján egyedül rendelkezik a szavazatok több mint ötven százalékával”; „az a kapcsolat, amelynek révén természetes személy vagy jogi személy egy jogi személyben a szavazatok több mint 50%-ával vagy meghatározó befolyással rendelkezik”. A Taktv. így definiálja a többségi befolyás fogalmát: „az olyan kapcsolat, amelynek révén a befolyással rendelkező egy jogi személyben a szavazatok több mint ötven százalékával – közvetlenül vagy a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személy (köztes vállalkozás) szavazati jogán keresztül – rendelkezik, azzal, hogy a közvetett módon való rendelkezés meghatározása során a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyt (köztes vállalkozást) megillető szavazati hányadot meg kell szorozni a befolyással rendelkezőnek a köztes vállalkozásban, illetve vállalkozásokban fennálló szavazati hányadával, ha azonban a köztes vállalkozásban fennálló szavazatainak hányada az ötven százalékot meghaladja, akkor azt egy egészként kell figyelembe venni. A befolyás számításánál nem kell figyelembe venni a huszonöt százalékot el nem érő közvetett befolyást” (1.§ b, pontja). Az állami és az önkormányzati szektorban egyaránt fontos vállalatcsoporti, uralmi szerződéses rendelkezéseket a Ptk. 3:49.§-3:62.§ alatt találjuk.

A Vértési Erőmű Zrt.-hez intézett közérdekű adatigénylési ügyet lezáró 25/2014. (VII. 22.) AB határozat úgy foglalt állást az információs szabadság érvényesülése mellett, hogy érvelésében markáns elem: „A Vértési Erőmű Zrt. így lényegében a vállalatcsoport uralkodó tagjának számító anyavállalat irányított leányvállalataként működik.” A 25/2014.(VII.22.) AB határozata megállapította, hogy a közfeladatot ellátó MVM Zrt. 98%-os tulajdonában álló, önálló gazdasági társaságként működő Zrt. közfeladatot ellátó jogalanyként köteles az általa kezelt közérdekű adatok megismerhetővé tételére. Az Alkotmánybíróság ebben a döntésében az MVM Zrt. meghatározó befolyásának megállapításához még -a régi Ptk. mellett- a számvitelről szóló 2000. évi C. tv. 3.§ (2) bek. anyavállalatra és leányvállalatra vonatkozó meghatározásait, valamint a Taktv. többségi befolyásra vonatkozó fogalom meghatározását vette alapul.

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. a harmadik személyeknek tárgyidőszakban nyújtott támogatások megismerése iránti igényt azzal hárította el, hogy azokat nem közpénzből, hanem saját forrásból fedezi. A NAIH állásfoglalásában arra hívta fel a cég figyelmét, hogy állami tulajdonban levő vállalatként közfeladatot lát el, az általa kötött támogatási szerződések az Alaptörvény, az Infotv., az Nvt. és az Ávt. hivatkozott rendelkezései alapján közérdekű adatoknak minősülnek (NAIH/2018/161/6/V. jelentés).

5.3.3 Az állami, önkormányzati részesedéssel működő szövetkezetek

Állami, önkormányzati szervek, köztulajdonban levő gazdasági társaságok tagok lehetnek a Ptk. 3:325-3:334.§ és a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. tv. szerinti, vagy a lakásszövetkezetekről szóló 2004. évi CXV. tv. szerinti szövetkezetekben. Az ilyen szövetkezeti érdekeltségek ugyancsak a nemzeti vagyon részét képezik.

5.3.4 Közvagyonból létesített alapítványok

Az állami, önkormányzati háttérű alapítványok esetében is a kiindulópontot a Ptk. alapítványi jogi szabályozása (3:378-3:404.§) jelenti, lényegi fogalmi elemük ezért ezeknek is a vagyonrendelés. A régi Ptk.-tól eltérően, a hatályos szabályozás kifejezetten szabályozza az alapítói jogok gyakorlását és megengedi az alapítói jogok átruházását (3:396. §), akár a kuratóriumra is, melynek a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok esetében különös jelentősége lehet. Az alapító eddig is

rendelkezett jogosítványokkal az alapítvány képviseleti szerve (kuratórium) felett: az új szabályozás növelte az alapítói ráhatás lehetőségét. Az alapító rendelkezik továbbá az alapító okirat módosításának jogával is. Annak tehát, hogy az „állami, önkormányzati háttérű” az alapítvány, mint intézménytípusú jogalany esetében, az alapítói pozícióban ragadhatjuk meg, a következő okai vannak: (i) az alapító szabja meg az alapítvány státútumát (alapító okiratát) és biztosítja hozzá – saját vagyona terhére – a célvagyont; (ii) törvényi keretek között jogosult az alapító okiratot módosítani; (iii) törvényi és alapító okirati keretek között ráhatást gyakorol a kuratórium összetételére; (iv) utóbbi két jogosítványát az alapító az alapítvány létrejöttét követően át is ruházhatja. Állami, önkormányzati háttérűnek tekintjük tehát az alapítványt, ha alapítója (vagy alapítói egy része) állami, önkormányzati szerv, s az alapító vagyoni juttatás közpénzből, illetve a nemzeti vagyon terhére történik, vagy az alapítói jogokat állami, önkormányzati szervezetre átruházták. Az állami, önkormányzati háttérű alapítvány nem feltétlenül lát el (bár többnyire igen) közfeladatot, azonban alapítására minden esetben a nemzeti vagyon terhére kerül sor, vagy az állami, önkormányzati szervezetre átruházott alapítói jog lesz a nemzeti vagyon része. Alapítványt ugyanakkor a nemzeti vagyon részét képező köztulajdonnal működő vállalkozások is létrehozhatnak, a vagyonrendelés ekkor is a nemzeti vagyon terhére történik. Ezért célszerű inkább közvagyonból létesített alapítványokról beszélnünk. Az ebben a körben szereplőknek tehát a feladatorientált megközelítéssel nem minden esetben, vagyonszemponstú megközelítésből viszont feltétlenül és minden esetben megállapítható a közfeladatot ellátó szervei minőségük.

A régi Ptk. 74./G § – 1994-től – úgy rendelkezett, hogy a közalapítvány olyan alapítvány, amelyet az Országgyűlés, a Kormány, valamint a helyi önkormányzat vagy nemzetiségi önkormányzat képviselő-testülete közfeladat ellátásának folyamatos biztosítása céljából hoz létre, viszont közalapítvány alapítására jogosult szerv alapítványt csak közalapítványként hozhat létre. Fontos megjegyezni viszont, hogy – az Országgyűlésen, Kormányon, önkormányzati képviselőtestületeken kívül – további állami, önkormányzati szervek, tehát a költségvetési szervek, valamint a köztulajdonban levő gazdasági társaságok nem közalapítványi alapítványt ekkor is létrehozhattak. A Közttest.tv. 1.§ (1) bek. 2006-ban azt írta elő, hogy a régi Ptk. 74./G § hatályát veszíti azzal, hogy azok a szervezetek, amelyek közalapítvány létrehozására a Közttest.tv. hatálybalépése előtt, a Ptk. 74./G §-a alapján jogosultak voltak, alapítványt ezek után sem alapíthatnak és ahhoz nem csatlakozhatnak. A Közttest.tv. 1.§ 2016-ban egy új, (1a,) bek.-el egészült ki: „Az (1) bekezdés rendelkezéseitől eltérően a Kormány külön törvény rendelkezése alapján alapítványt hozhat létre.”

A közvagyonból létesített alapítványokat osztályozhatjuk alapítványtípusok szerint: a) közalapítvány; b) Ptk. szerinti alapítvány; c) vagyonkezelő alapítvány; d) közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítvány – mindegyik esetében legalább háttérszabály a Ptk. szabályozása. A közvagyonból létesített alapítványok között az alapító személye, jogállása szerint megkülönböztethetünk: a) állami (ideértve: az államháztartás központi alrendszerébe sorolt közttestületek, az általuk alapított közttestületi költségvetési szervek alapítói pozícióját is) háttérű; b) önkormányzati (helyi és kisebbségi) háttérű, c) köztulajdonnal működő vállalkozások által alapított alapítványokat. Végezetül, a közvagyonból létesített alapítványok részesedésével működő vállalkozások legalább vagyonszemponstú megközelítéssel ugyancsak közfeladatot ellátó szervnek minősülnek.

5.3.4.1 Alapítványtípusok szerint:

a) Közalapítványok (Közttest.tv. 1-8.§)

Az adatvédelmi biztos előtti 514/A/1997. sz. ügyben a közalapítványként működő Országos Foglalkoztatási Alapítvány zárkózott el szerzői jogokra hivatkozva a kutatási eredmények nyilvánosságától. Az adatvédelmi biztos úgy foglalt állást, hogy közfeladatot ellátó szerv által kötött, saját tevékenységének vizsgálatára irányuló kutatási szerződésnek a nyilvánosságot korlátozó kikötései a kutatási eredmények megjelenési formájára vonatkozhatnak, az abban foglalt adatokra azonban nem, mivel közérdekű adatot tudományos kutatásról szóló szerződéssel nem lehet elzárni a nyilvánosságtól.

b) Ptk. szerinti alapítványok (Ptk. 3:378-3:404.§)

alapítója jelenleg a közalapítványok lehetséges alapítói körét leszámítva bárki lehet, de a Kormány is külön törvény rendelkezése alapján ilyen alapítványt létrehozhat (Köztest.tv. 1.§ /1a./).

c) Vagyonkezelő alapítványok (a vagyonkezelő alapítványokról szóló 2019. évi XIII. tv. – Vativ.)

alapítója ugyancsak a közalapítványok lehetséges alapítói körét leszámítva bárki lehet, de a Kormány is külön törvény rendelkezése alapján ilyen alapítványt létrehozhat (Köztest.tv. 1.§ /1a./). A vagyonkezelő alapítványok alfaja a közérdekű célú vagyonkezelő alapítvány (Vativ. 4.§), ahol a közérdekű cél feladatorientált megközelítésből is megalapozhatja a közfeladatot ellátó szervei minőséget.

d) Közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok (KEKVA – a közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványokról szóló 2021. évi IX. tv. – KEKVAtv.)

alapítója elméletileg ugyanúgy lehet bárki, mint a Ptk. szerint és a vagyonkezelő alapítványoknál, azonban a hangsúly azon van, hogy az Országgyűlés a KEKVAtv. 1. mellékletében vagy létrehozza a KEKVA-t, vagy a már létező Ptk. szerinti alapítványt, közalapítványt vagy közérdekű vagyonkezelő alapítványt KEKVA-nak minősíti. A KEKVA minden esetben feladatorientált és vagyonszemponitű megközelítésből egyaránt közfeladatot ellátó szerv.

Ha az alapítvány közfeladataként felsőoktatási tevékenység is meghatározásra került, akkor azt az alapítvány felsőoktatási intézménye útján látja el (KEKVAtv. 22.§ /1/ bek.) és így a felsőoktatási intézmény önmagában is közfeladatot ellátó szervnek minősül.

A KEKVAtv. 1. melléklet A, pontja alapján, az állam által alapított közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok:

- Budapesti Gazdasági Egyetemért Alapítvány
- Dunaújvárosi Egyetemért Alapítvány
- Gróf Tisza István Debreceni Egyetemért Alapítvány
- Hauszmann Alapítvány Jövő Nemzedék Földje Alapítvány
- Közép- és Kelet-európai Történelem és Társadalom Kutatásáért Alapítvány
- Közép-európai Épített Örökség Megőrző Alapítvány
- Közép-európai Oktatási Alapítvány
- Maecenas Universitatis Corvini Alapítvány
- Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetemért Alapítvány
- Magyar Kultúráért Alapítvány
- Magyar Táncművészeti Egyetemért Alapítvány
- Makovecz Campus Alapítvány
- Marek József Alapítvány
- Millenáris Tudományos Kulturális Alapítvány
- Moholy-Nagy Művészeti Egyetemért Alapítvány
- MOL – Új Európa Alapítvány
- Nemzeti Egészségügyi és Orvosképzésért Alapítvány
- Neumann János Egyetemért Alapítvány
- Nyíregyházi Egyetemért Alapítvány
- Pannon Egyetemért Alapítvány
- Polgári Művelődésért Oktatási, Kulturális és Tudományos Alapítvány
- Rudolf Kalman Óbudai Egyetemért Alapítvány
- Soproni Egyetemért Alapítvány
- Széchenyi István Egyetemért Alapítvány
- Szegedi Tudományegyetemért Alapítvány
- Színház- és Filmművészetért Alapítvány
- Testnevelési Egyetemért Alapítvány
- Tokaj-Hegyalja Egyetemért Alapítvány
- Universitas Miskolcensis Alapítvány

- Universitas Quinqueecclesiensis Alapítvány.

A KEKVA tv. 1. melléklet B, pontja alapján, az állam, mint csatlakozó részvételével működő közfeladatot ellátó közérdekű vagyonkezelő alapítványok:

- Batthyány Lajos Alapítvány
- Mathias Corvinus Collegium Alapítvány
- Kék Bolygó Klímavédelmi Alapítvány

5.3.4.2. Az alapító személye, jogállása szerint:

a) Állami háttérű alapítványok

az állami szervek – valamint az államháztartás központi alrendszerébe sorolt köztestületek, az általuk alapított köztestületi költségvetési szervek – által alapított alapítványok, továbbá azok az alapítványok, amelyek alapítói jogait állami szervekre – valamint az államháztartás központi alrendszerébe sorolt köztestületek, az általuk alapított köztestületi költségvetési szervekre – ruházzák át.

A Pallas Athéné Domus Concordiae Alapítvány szerződése és a szerződések megkötéséről hozott döntések kiadása iránt indított, a Fővárosi Ítéltáblán zárult perben a másodfokú bíróság kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság téves jogértelmezésével ellentétben a felperes szerződések meghatározott adatait, valamint a szerződés megkötését eredményező előterjesztések, jegyzőkönyvek adatait kérte, ami a gazdálkodásnak csak a szerződéskötésekre vonatkozó aspektusát érinti; ez nem minősül sem számla szintű, sem a gazdálkodás tételes ellenőrzésének. Indokolását továbbvezetve rámutatott, hogy a 8/2016 (IV. 6.) AB határozat egyértelműen állást foglalt abban, hogy az MNB alapítványai, így az alperes is, a juttatott vagyon forrására tekintettel közpénzből gazdálkodnak. Mivel az alapításukra az MNB tv. 162.§ (2) bekezdése alapján kizárólag a Magyar Nemzeti Bank feladataival és elsődleges céljával összefüggésben kerülhet sor, közpénzből közfeladatot látnak el [8/2016. (IV. 6.) AB határozat [27]], ezért az Infotv. alapján az általuk kezelt közérdekű adatok kiadására kötelezettek. Az alperes az Infotv. 26.§ (1) bekezdése, 31.§ (7) bekezdése alapján a kért közérdekű adat kiadására volt köteles (FÍT 32.Pf.20.487/2016/6-II.).

A jogerős ítélet helytállóan értékelte a Magyar Nemzeti Bank feladatait az MNB törvény alapján, ezekből okszerűen volt megállapítható: az alapítványok feladatai egybevágnak az MNB feladataival, az alapítványok nem vitatható módon közérdekű feladatokat látnak el. A Kúria szerint a jogerős ítélet helytállóan, jogszabálysértés nélkül jutott arra következtetésre, hogy az alperesi alapítványok magánjogilag ugyan valóban elkülönülnek az MNB-től, de ez a részükre juttatott közpénz jellegét nem veszti el, a felhasznált vagyont nem vonja ki a részletesen ismertetett, Alaptörvényben rögzített, átláthatósági szabály alól. Összességében a jogerős ítélet helytállóan állapította meg: az MNB egyes feladatai (szakember-képzés, kutatások támogatása) egészben vagy részben való átvállalása oly módon, hogy az ehhez szükséges források biztosítása közpénzből történt, az alperesek részéről külön jogszabályban nem definiált közfeladat elvégzését jelenti (A Kúria A „közérdekű adatok kiadásával kapcsolatos perek” bírósági gyakorlata tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye [110]).

b) Önkormányzati háttérű alapítványok

a helyi és nemzetiségi önkormányzati szervek által alapított alapítványok, továbbá azok az alapítványok, amelyek alapítói jogait helyi és nemzetiségi önkormányzati szervekre ruházzák át.

c) Köztulajdonnal működő vállalkozásokhoz kötődő alapítványok

a köztulajdonban levő gazdasági társaságok, az állami, önkormányzati szervek, köztulajdonban levő gazdasági társaságok részesedésével működő szervezetek által alapított alapítványok, továbbá azok az alapítványok, amelyek alapítói jogait a köztulajdonban levő gazdasági

társaságokra, az állami, önkormányzati szervek, köztulajdonban levő gazdasági társaságok részesedésével működő szövetkezetekre ruházzák át.

d) A közvagyonból létesített alapítványok részesedésével működő vállalkozások

(gazdasági társaságok, szövetkezetek) vagyonszempontról megközelítésből feltétlenül, feladat-orientált megközelítésből pedig akkor számítanak közfeladatot ellátó szervnek, ha az érintett közvagyonból létesített alapítvány közfeladatot lát el, és éppen a közfeladata ellátása érdekében szerzett részesedést a vállalkozásban.

Az Átlátszó egy ilyen céghez, az Erzsébet Utalványforgalmazó Zrt.-hez (EUF) fordult közérdekű adatigényléssel és az Erzsébet-utalványok reklámozási költségei felől érdeklődött: a kérdés az ügyben végig az volt, hogy az EUF köteles-e egyáltalán közérdekű adatigényléseket megválaszolni, azaz az Infotv. hatálya alá tartozik-e. A Kúria abból indult ki, hogy a céget alapító alapítvány, a Magyar Nemzeti Üdülési Alapítvány által átruházott közfeladatot látott el, így közérdekű adatot kezel. „Tevékenységeinek közfeladatot ellátó jellege abból adódik, hogy részt vesz szociális célú üdültetéshez, étkeztetéshez, ifjúsági és gyermekvédelmi programokban való részvételhez és külön törvény szerinti szociális és gyermekvédelmi támogatások Erzsébet utalványban történő folyósításához, valamint az ezekkel összefüggő egyéb szociális célú feladatok ellátásához kapcsolódó szervezési és lebonyolítási teendőkben”. A Kúria általános jelleggel is rögzítette, hogy a közfeladatot ellátó alapítvány által létrehozott és annak kizárólagos tulajdonát képező gazdasági társaság átruházott közfeladata során közérdekű adatot kezel, amelynek kiadására köteles (Pfv.IV.21.567/2016/3.).

5.3.5 Egyéb közfeladatot ellátó szervezetek

Az egyéb közfeladatot ellátó szervezeteket hat ismérv alapján sorolhatjuk közös csoportba: (i) nem tartoznak sem az állami, önkormányzati szervek, sem a köztulajdonnal működő vállalkozások, vagy a közvagyonból létesített alapítványok közé és köztestületnek sem minősülnek; (ii) legalább szubszidiáriusan magánjogi (Ptk., vagy Ectv.) szabályozás alá esnek, vagy egyébként a magánjogi jogérvényesítés területére létesített jogalanyok; (iii) a speciális jogalany-típust jogszabály kifejezetten közfeladat ellátására hívta életre, vagy egy hagyományos jogalanyi körbe (tipikusan: egyesületi) tartozó szervezethez rendeli közfeladat ellátását; (iv) a szervezet kizárólag a közfeladatot végzi, vagy alapfeladata a közfeladat; (v) tipikusan részesülnek közpénzben, adók módjára behajtható bevételben, közfeladatot ellátó szervi minőségük azonban minden kétséget kizáróan és minden esetben feladatorientált megközelítésből ragadható meg; (vi) többségük a köztestületek számos jellegzetességét magán hordozza anélkül, hogy törvény köztestületté minősítette volna őket.

Az idesorolható szervezetek kimerítő felsorolására – jellegük miatt – vállalkozni nem tudunk, viszont öt, átláthatósági konfliktusok szempontjából érzékeny szabályozási területet érdemes górcső alá vennünk, ahol törvény meghatároz egyéb közfeladatot ellátó szervezeteket: 1. erdő- és vízgazdálkodás; 2. sport; 3. felsőoktatás; 4. szerzői jogi védelem; 5. igazságszolgáltatás.

5.3.5.1 Az erdő- és vízgazdálkodás egyéb közfeladatot ellátó szervezetei

- a) A vízgazdálkodási társulatok (a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. tv.-Vgt. IX. fejezete) lehetnek
- víziközmű társulatok, melyek számára a Vgt. IX. fejezete, és
 - víztársulatok, melyek számára a víztársulatokról szóló 2009. évi CXLIV. tv. határoz meg közfeladatot.
- b) Az erdőbirtokossági társulatok számára az erdőbirtokossági társulatról szóló 1994. évi XLIX. tv. 2.§ (1) bek. és az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. 2.§ és 22-26.§ együttesen állapítanak meg közfeladatokat.

5.3.5.2 Sportszövetségek

Közfeladatait az St. III-IV. fejezetei állapítják meg.

Az FTC Pártolói Egyesület 2008. január 17-én a Magyar Labdarúgó Szövetséghez (MLSZ) benyújtott adatigénylésében az MLSZ azon fellebbviteli licencadó testületét alkotó személyek névsorának nyilvánosságra hozatalát kérte, akik 2006. július végén döntést hoztak az FTC licencének visszavonásáról. Az alperes vitatta a perben, hogy egyéb közfeladatot ellátó szervnek minősül. Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül közölje a felperessel a Ferencváros licencének visszavonásáról 2006. július 16. és 31. között határozatot hozó fellebbviteli licencadó testület névsorát. A Fővárosi Ítéltábla 2.Pf. 20.914/2008/5. sz. jogerős ítéletével az elsőfokú ítéletet az alábbi indokok alapján hagyta helyben: „A közfeladat és a közpénz fogalmát a jogalkotó jogszabályi szinten nem határozta meg, azonban a Ptk. indokolása megfelelő irányutatást ad e körben, amikor úgy fogalmaz, hogy a közfeladat általában olyan feladatot jelent, amelyet egyébként az államnak vagy a helyi önkormányzatnak kellene megvalósítania. A közfeladat tartalmilag szélesebb körű, mint amit jogszabály szigorúan vett állami vagy helyi önkormányzati feladatként meghatároz. Ennek megítélésénél annak van jelentősége, hogy az érintett szerv által ellátott feladat közcélúnak tekinthető-e, amelynek eldöntésekor az adott szervezetre irányadó speciális jogszabályi rendelkezéseket kell alapul venni. (...) Az Stv. 20.§ (1) bekezdése szerint az országos sportági szakszövetség olyan sportszövetség, amely sportágában kizárólagos jelleggel az e törvényben, valamint más jogszabályokban meghatározott feladatokat lát el, és törvényben megállapított különleges jogosítványokat gyakorol. A (3) bekezdés értelmében az országos sportági szakszövetségre – amennyiben e törvény eltérően nem rendelkezik – az egyesületi jogról szóló 1989. évi II. törvény (Et.) társadalmi szervezetekre és a Ptk. egyesületekre vonatkozó szabályait kell megfelelően alkalmazni. A 21.§ (2) bekezdése alapján a szakszövetség a közhasznú szervezetekről szóló 1997. évi CLVI. törvény (Kszt.) szabályai alapján közhasznú, illetve kiemelkedően közhasznú szervezetnek minősíthető. A törvény 22.§ (1) bekezdése részletesen meghatározza a szakszövetség feladatát. Többek között idetartozik a sportág versenyrendszerének a nemzetközi szabályokkal összhangban való kialakítása, annak alapján a sportág versenyeinek szervezése. A 23.§ (2) bekezdése kimondja, hogy amennyiben a szakszövetség hivatásos vagy vegyes (nyílt) versenyrendszert (bajnokságot) működtet, úgy a versenyszabályzatban külön rendelkeznie kell a hivatásos vagy a vegyes bajnokságban részt vevő sportszervezetekkel, illetve sportolókkal szemben támasztott követelményekről. A 26.§ (1) bekezdése szerint a szakszövetség elsősorban a tagdíjakból, szponzori bevételekből, a kereskedelmi jogai értékesítéséből származó bevételekből, valamint központi költségvetési, önkormányzati, köztisztviselői, közalapítványi és egyéb támogatásokból gazdálkodik. A (2) bekezdés előírja, hogy a szakszövetség csak olyan gazdasági vagy közhasznú társaságban vehet részt, amelyben felelőssége korlátozott, és e korlátozott felelősségének mértéke nem haladja meg a társaságba általa bevitt vagyon mértékét. A 27.§ (1) bekezdése pedig akként rendelkezik, hogy a szakszövetség működése felett a törvényességi felügyeletet az ügyészség gyakorolja. Az Stv. 49.§ d) pontja értelmében az állam a sport társadalmilag hasznos céljainak megvalósítása érdekében részt vesz a versenysport finanszírozásában. Ezen szabályozásra figyelemmel a Fővárosi Ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint az alperesi szövetség a köz érdekében eljáró, egyéb közfeladatot ellátó szervezet. Ezt támasztja alá a feladatok és a gazdálkodás részletes törvényi szabályozása, valamint a működés feletti ügyészi felügyelet, amely mögött az a jogalkotói szándék húzódik meg, hogy az állam a köz érdekében biztosítani tudja ezen a területen a feladatok megvalósítását. Erre figyelemmel a kezelésében levő, működése során keletkezett, a per tárgyát képező személyes adatok pedig közérdekből nyilvános adatok, amelyek kiadása csak abban az esetben tagadható meg, ha azt a törvény lehetővé teszi” (FÍT 2.Pf. 20.914/2008/5.).

Az alperes mint sportági szakszövetség (sportszövetség) a sportolók, versenyzők részvételével működő sportegyesületek által létrehozott, önkormányzatisággal bíró különleges jogosítványokkal felruházott, tagjai részére különböző szolgáltatásokat nyújtó egyesület, az St. 19. § (1) bek., 20.§ (1) bek. értelmében, és nem jogszabály által kizárólag állami vagy közfeladat ellátására létrehozott közhatalmi szerv. A St. 20.§ (3) bekezdése értelmében közvetlenül részesíthető állami támogatásban, ugyanakkor a St. 35.§ értelmében szponzorálási szerződést is köthet, továbbá szolgáltatásokhoz kapcsolódóan egyéb bevételi forrásai is vannak. A St. 20.§ (1) bek. b) pontja, (2) bek. a) pontja értelmében a versenyrendszer kialakításában, a sportágában a versenyzők nyilvántartásáról, igazolásáról, átigazolásáról gondoskodása során jogszabályban meghatározott, azaz közfeladatot lát el. Fenti rendelkezések alapján az alperes az Infotv. 3.§ 5. pontja értelmében közfeladatot ellátó szervnek minősül, azonban – az elsőfokú bíróság indokolásától eltérően – nem

kizárólag közfeladatot lát el. Az alperes a tevékenysége ellátása érdekében a sportolók, versenyzők személyes adatait is széles körben kezeli, a versenyzők azonban nem közfeladatot ellátó személyek, személyes adataik az Infotv. 3.§ 6. pontja, illetve 26.§ (2) bek. alapján nem közérdekből nyilvános adatok (FÍT 32.Pf.20.955/201764.).

5.3.5.3 A felsőoktatás egyéb közfeladatot ellátó szervezetei

- a) a hallgatói önkormányzatok számára a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. tv. – Nftv. 60-61.§;

A hallgatói önkormányzat jogosultságait és az ellátott feladatait tekintve közfeladatot látnak el, közpénzzel gazdálkodnak, így a tisztségviselőiknek juttatott, közpénzből származó díjazások közérdekből nyilvános adatok (FÍT 2.Pf. 22.372/2013/4.).

- b) a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája (HÖOK) számára az Nftv. 62.§;
c) a doktorandusz önkormányzatok számára az Nftv. 63.§ (1) bek.;
d) a Doktoranduszok Országos Szövetsége (DOSZ) számára az Nftv. 63.§ (2) bek.;
e) az Országos Tudományos Diákköri Tanács (OTDT) számára az Nftv. 63.§ (4)-(5) bek.
f) a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (MAB) – mellyel szemben indított felügyeleti perre egyébként az Nftv. 71./A § (7) bek. a köztisztviselési felügyeleti per szabályait rendeli alkalmazni – számára az Nftv. 70-71./B §;
g) a Magyar Rektori Konferencia számára az Nftv. 72.§ (1)-(4) bek.;
h) az Országos Doktori Tanács (ODT) számára pedig az Nftv. 72.§ (5)-(8) bek. jelöli ki az ellátandó közfeladatokat.

5.3.5.4 A szerzői jog védelmének egyéb közfeladatot ellátó szervezetei

- a) a Szerzői Jogi Szakértői Testület közfeladatait a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. tv. (Szjt.) 101-105./A § és a 156/1999. (XI. 3.) Korm. rendelet;
b) a közös jogkezelő és a független jogkezelő szervezetek közfeladatait a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezeléséről szóló 2016. évi XCIII. tv. (Kjkt.) és a 216/2016. (VII. 22.) Korm. rendelet határozza meg. A Kjkt. 55.§ és 1. melléklet különös közzétételi kötelezettséget ír elő a közös jogkezelő szervezetek számára.

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala nyilvántartásában szereplő közös jogkezelő szervezetek:

- ARTISJUS Magyar Szerzői Jogvédő Iroda Egyesület
- Előadóművészi Jogvédő Iroda Egyesület
- FILMJUS Filmszerzők és Előállítók Szerzői Jogvédő Egyesülete
- HUNGART Vizuális Művészek Közös Jogkezelő Társasága Egyesület
- Magyar Hangfelvétel-kiadók Szövetsége Közös Jogkezelő Egyesület
- Magyar Irodalmi Szerzői Jogvédő és Jogkezelő Egyesület
- Magyar Reprográfiai Szövetség
- Magyar Szak- és Szépirodalmi Szerzők és Kiadók Reprográfiai Egyesülete
- Repropress Magyar Lapkiadók Reprográfiai és Szomszédos Jogi Egyesülete

A Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala nyilvántartásában szereplő független jogkezelő szervezetek:

- CloudCasting Kft.
- DIGIJUS Vagyon- és Jogkezelő Kft.
- MPLC Magyarország Kft.
- Zenezoveg.hu Információsztárszolgáltató és Kiadó Informatikai Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.

5.3.5.5 Az igazságszolgáltatás területén működő egyéb közfeladatot ellátó szervezetek

Közfeladatot ellátó szervi minőségük a területen esetleg működő köztestülettől függetlenül, azon kívül megállapítható.

- a) A közjegyzők és a közjegyzői irodák közfeladatait a Kjt. 1-11.§ és IV. fejezete;
- b) a közvetítők közfeladatait a közvetítői tevékenységről szóló 2002. évi LV. tv. I. fejezete;
- c) az igazságügyi szakértők, az igazságügyi szakértői tevékenység végzésére feljogosított társaságok, az igazságügyi szakértői intézetek és szervezetek, az igazságügyi szakértői testületek közfeladatait az lsztv. II-III-IV. fejezetei, míg a Teljesítésigazolási Szakértői Szervét az építmények tervezésével és kivitelezésével kapcsolatos egyes viták rendezésében közreműködő szervezetről, és egyes törvényeknek az építésügyi lánctartozások megakadályozásával, valamint a késedelmes fizetésekkel összefüggő módosításáról szóló 2013. évi XXXIV. tv.;
- d) az önálló bírósági végrehajtó, az önálló bírósági végrehajtó-helyettes, az önálló bírósági végrehajtó-jelölt, valamint a végrehajtói iroda közfeladatait a Vht. 225.§, 240./D §, 241.§ és 254./A § tartalmazza.

5.3.6 Közfeladatot átvállaló magánjogi szervezetek

Ebbe a körbe olyan szervezetek tartoznak, amelyek (i) nem közfeladat ellátására jöttek létre; (ii) közfeladat ellátását jogszabály sem telepíti rájuk; (iii) nem részei a nemzeti vagyonnak; (iv) teljes egészében magánjogi szervezetnek minősülnek (pl.: magáncégek, magánalapítványok, egyesületek, de akár egyéni vállalkozók is); (v) de közfeladatot vállalnak át állami, önkormányzati, vagy jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervtől.

Az átvállalható közfeladatok sora felleltározhatatlan, ilyen lehet például bölcsődei, helyi szociális szolgáltatások, köztestületek kötelezően előírt szolgáltatásai, kulturális intézmények működtetése, tehát olyan feladatok, amelyek ellátását jogszabály állami szerv, önkormányzati szerv, vagy egyéb szervezet számára kötelezően előírta.

Ha közfeladat átvállalására közpénzügyi kapcsolatban, tehát közpénz fejében kerül sor, úgy az Infotv. 27.§ (3)-(3a,) bek. keletkeztet átláthatósági kötelezettséget, azonban a közfeladatot ellátó szervi státusz nem ezen alapul. A közfeladatot ellátó szervi minőséget ugyanis a közfeladat átvállalása keletkezteti, mégpedig az Infotv. 26.§ (1) bek.-ben található definíció miatt: „Az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv)”. A törvényi hangsúly tehát nem azon van, hogy a szerv, hanem azon, hogy a *feladat* egyébként állami, helyi önkormányzati, vagy jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatnak minősül-e. Ezt illusztrálja paradox módon az a jogeset, ahol közbeszerzés útján ugyan, de a jogalany nem közfeladat ellátására vállalkozott, és ezért nem minősült közfeladatot ellátó szervnek:

A 3026/2015. (II. 9.) AB határozat kimondott egy elvi tételt. Az alapügyben adatigényléssel fordultak az MH-2009 Konzorciumhoz. Az indítványozó a Margit híd felújításával kapcsolatos II. negyedéves teljesítési igazolásban foglalt egyes részadatokkal kapcsolatos tájékoztatást kért. Az Alkotmánybíróság arra jutott: önmagában azzal, hogy a Fővárosi Önkormányzat a felújítási munkálatok elvégzésére vállalkozási szerződést kötött a konzorciummal, nem delegálta rá a közszolgáltatási önkormányzati feladatokat, nem ruházta át jogszabályban meghatározott, közutak, közterületek fenntartására vonatkozó feladatkörét. „Ez a felperes által hivatkozott, a költségvetésre, a kerékpárút kialakítására, parkrendezésre vonatkozó fővárosi közgyűlési rendeletekből és határozatokból sem következik. Az alperes a vállalkozási szerződéssel csupán a kivitelezési munkákra vállalt kötelezettséget. Mindezek alapján tehát a Konzorcium nem minősül jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek.”

A közfeladat átvállalása történhet

- a) közbeszerzés útján (Kbt. III. fejezete), közbeszerzési szerződéssel;

- b) közbeszerzésen kívüli beszerzések útján, ha a közfeladatot ellátó szerv (i) nem tartozik a Kbt. személyi hatálya alá, vagy (ii) a Kbt.9-13.§-ban és 111.§-ban írott kivételes esetkörökről, illetve a közbeszerzési értékhatár (15.§) alatti beszerzésről van szó;
- c) közigazgatási szerződéssel (Kp. 4.§ /7/ bek. 2. pontja);
- d) az államháztartás központi alrendszerébe nem sorolt köztestületek által – a közfeladat ellátása érdekében – történő cégalapítás, vagy alapítvány-rendelés útján.

A NAIH előtt NAIH-3602-2/2021. ügyiratszámom a Tokaji Szőlő- és Bortermelési Közösségi Infrastruktúra Központ Nonprofit Kft.-vel szemben indult vizsgálat, amelynek egyedüli tagja a Tokaji Borvidék Hegyközségi Tanácsa. A NAIH hivatkozott a Hkt. 24.§ (1) bek.-re, amely a hegyközségi tanácsok kizárólagos feladatairól rendelkezik. Hangsúlyozta, a Hkt. rendelkezése telepítette a felsorolt feladatok ellátását a hegyközségi tanácsokhoz, e feladatok jogszabályban kerültek meghatározásra, közfeladatoknak minősülnek, a hegyközségi tanácsoknak kizárólagos kötelezettsége gondoskodni az említett feladatok ellátásáról. A Nonprofit Kft. a Hegyközségi Tanács közfeladatai ellátását segítő tevékenységet fejt ki, ebből a célból került sor a megalapítására.

A Magyar Állam és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara által alapított gazdasági társaság, amelyben a Magyar Állam 98,75%-os mértékben tulajdonos, a minisztérium és a gazdasági kamarák közfeladatainak megvalósítására a Gktv. 13/B. §-a alapján létrehozott gazdasági társaság, jogszabályban meghatározott közfeladatot lát el, ugyanis az államháztartásról szóló Áht. 3/A. § (2) bek. alapján közfeladat ellátása nem csupán költségvetési szervek alapításával és működtetésével valósítható meg, hanem államháztartáson kívüli szervezet is közreműködhet közfeladat ellátásában. Az alperesi társaságban a Magyar Államot megillető tulajdonosi jogok és kötelezettségek összességét a külgazdasági és külügyminiszter a Gktv. 13/B. § (2) bek. alapján gyakorolja. A Gktv. 13/B. § (1) bek. szerint a törvény 12.§ (1) bek. j) pontjában foglalt közfeladatokat az országos gazdasági kamara az állam és az országos gazdasági kamara által – 50%-ot meghaladó állami tulajdonrészrel – alapított zártkörűen működő részvénytársaság közreműködésével látja el, amelyben az államot megillető tulajdonosi jogokat a (2) bek. szerint a külgazdaságért felelős miniszter gyakorolja. A Gktv. 3.§ (1) bek. alapján a gazdasági kamarák köztestületek, a (2) bek. értelmében feladatuk, hogy e törvénynek, más jogszabályoknak és az alapszabályoknak megfelelően, önkormányzaton alapuló működésükkel előmozdítsák a gazdaság fejlődését és szerveződését, a piaci magatartás tisztességét, a gazdasági tevékenységet folytatók általános, együttes érdekeinek érvényesülését. Mindebből következően a területi gazdasági kamarák és az országos szervük, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara az állam által meghatározott közfeladatokat is ellátó szerv, amellyel, hogy saját maga is választhat feladatokat és célkitűzéseket. A Gktv. 12.§ (1) bek. j) pontja alapján az országos gazdasági kamara egyik közfeladata, hogy közreműködjön a külkereskedelem fejlesztésében, részt vegyen a külkereskedelem fellendítését elősegítő gazdálkodó szervezetek rendszerének kialakításában is működtetésében. A 13/B. § (1) bek. szerint ezen közfeladatot az országos gazdasági kamara és az állam közösen alapított gazdasági társaság útján látja el (FÍT 2.Pf.20.732/2016/4.).

6 KIK A KÖZFELADATOT ELLÁTÓ SZERVEKEN KÍVÜLI, EGYEDILEG ÁTLÁTHATÓSÁGRA KÖTELEZETT SZERVEZETEK?

Vannak olyan gazdálkodó szervezetek, amelyek nem minősülnek közfeladatot ellátó szervnek, ezért az átláthatósági kötelezettségek teljessége ugyan nem terheli őket, de egyedi vonatkozásban, bizonyos – az információszabadság-szabályozásból fakadó – átláthatósági követelményeknek kötelesek eleget tenni.

Csúnya jogi műszóval, az információszabadság-szabályozás szervi hatálya alá a közfeladatot ellátó szervek tartoznak. Az Alaptörvény (és ennek alapján további törvények) ezt a szervi hatályt két szempont mentén áttöri: ez a szervi hatály közpénzügyi és környezetügyi áttörése.

Három csoportot különböztethetünk meg tehát az egyedi átláthatóságra kötelezett szervezetek között: 1. az Infotv. 26.§ (3) bek. alá tartozó érintettek; 2. közpénzügyi kapcsolatok; 3. környezethasználók.

6.1 Az Infotv. 26.§ (3) bek. alá tartozó érintettek

Az Infotv. 26.§ (3) bek. így rendelkezik: „Ha törvény másként nem rendelkezik, közérdekből nyilvános adat a jogszabály vagy állami, illetőleg helyi önkormányzati szervvel kötött szerződés alapján kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek kezelésében lévő, e tevékenységükre vonatkozó, személyes adatnak nem minősülő adat.” A szövegből kiolvasható, hogy a „kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek” valójában közfeladatot látnak el. Csakhogy az Infotv. szabályozási technikája, hogy tudniillik a 26.§ (1) bek. meghatározza a közfeladatot ellátó szerveket, majd ezek után, ehhez képest kivételes szabályként szól erről a körről, a (3) bek. hatálya alá tartozó szervezeteket kiveszi a közfeladatot ellátó szerv fogalma alól. A „kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek” tehát az „e tevékenységükre vonatkozó, személyes adatnak nem minősülő adat” tekintetében kötelesek az adatigényléseket teljesíteni.

Az persze már egy gyakorlati kérdés, hogy az érintett gazdálkodó szervezetek többnyire köztulajdonban levő gazdasági társaságok, így vagyonszempontú megközelítésből mindenképpen közfeladatot ellátó szervnek minősülnek.

A másodfokú bíróság azzal hagyta helyben az elsőfokú ítéletet, hogy az Ávt. 5.§ (2) bek. értelmében az alperest közfeladatot ellátó szervnek minősíti. Így megállapította, hogy olyan gazdasági társaság, amelyet az állam hozott létre, tulajdonosi befolyása is fennáll, a gazdálkodáshoz szükséges vagyont az állam bocsátotta a rendelkezésére, így a vagyona az alperes tevékenységének jellegétől függetlenül állami vagyon. A másodfokú bíróság megállapította, hogy az alperes által indítványozott szűkítő értelmezés nem alkalmazható. A közfeladatot ellátó szervek jellemzően nem kizárólag a jogszabályban meghatározott közfeladatot látnak el, működésük során más tevékenységet is végeznek, ugyanakkor e tevékenységükre vonatkozó adatok a köztulajdonlás tényénél fogva az Infotv. szerinti közérdekű adatok, amelyek kiadására kötelesek. A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Indokolásában hangsúlyozta, hogy nincs jelentősége annak, hogy a kért adat az alperes elsődleges közfeladatának ellátásával kapcsolatban áll-e vagy sem, mert nem kizárólagosan a közfeladat ellátásának ténye alapozza meg a kiadási kötelezettséget, hanem az, hogy az alperes állami tulajdonban van, alapvetően állami vagyonnal gazdálkodik, ezért az erre vonatkozó adatok az állami vagyonról szóló törvényi rendelkezés, illetve az Alaptörvény alapján is kiadandó adatnak minősülnek (A Kúria A „közérdekű adatok kiadásával kapcsolatos perek” bírósági gyakorlata tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye [104]).

A „kötelezően igénybe veendő vagy más módon ki nem elégíthető szolgáltatást nyújtó szervek vagy személyek” törvényi meghatározás két halmazt takar: 1. kötelező közszolgáltatók; 2. egyetemes szolgáltatók.

6.1.1 Kötelező közszolgáltatók

Négy fajtáját lehet azonosítani a hatályos jogrendszerben: a) hulladékszállítás; b) kéményseprés; c) szennyvíz-szippantás; d) vezetékes víz- és csatorna-szolgáltatás. A kötelező közszolgáltatói jelleg jogalapja a következőképpen alakul:

- a) a hulladékszállítási vállalkozások esetében a hulladékról szóló 2012. évi CLXXXV. tv. (Hgt.) 38.-39.§;

Az adatigénylő győri Reflex Környezetvédő Egyesület által az Öko-Pannon Kht. ellen indított „szeméttitok-perben” a Fővárosi Ítéltábla 2007. május 3-án meghozott jogerős ítéletével megerősítette, hogy az Öko-Pannon Kht. „jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek” minősül. Az ítélet leszögezi: „A közfeladat fogalma, tartalma szélesebb annál, mint amit jogszabály szigorúan vett állami vagy helyi önkormányzati feladatként meghatároz. Annak van jelentősége, hogy az adott feladat, amit az érintett szerv ellát, közcélúnak tekinthető-e (FÍT 2.Pf.20.429/2007/3.).

- b) a kéményseprő-ipari vállalkozások kapcsán a kéményseprő-ipari tevékenységről szóló 2015. évi CCXI. tv. 5.§ (1) bek.;
- c) a szennyvíz-szippantást végző vállalkozások tekintetében a Vgt. 44./B §;
- d) a vezetékes víz- és csatorna-szolgáltató vonatkozásában pedig a víziközmű-szolgáltatásról szóló 2011. évi CCIX. tv. 55.§ teremti meg a jogalapot.

6.1.2 Egyetemes szolgáltatók

A hatályos jogrend négy szektorban rendelkezik: a) a postai; b) a villamos-energia-; c) a földgáz- és; d) az elektronikus hírközlési szolgáltatás. Az egyetemes szolgáltatói jelleg jogalapja a következőképpen alakul:

- a) a postai egyetemes szolgáltató esetében a postai szolgáltatásokról szóló 2012. évi CLIX. tv. (Ptv.) 6.§;

A 7/2016. (IV. 6.) AB határozat mintegy feltörte az Infotv. 26.§ (1) bek. és (3) bek. között feszülő ellentmondást és úgy foglalt állást: „A Magyar Posta Zrt. tehát mint egyetemes postai szolgáltató működésére vonatkozó, illetve a szolgáltatási szerződéseiben foglalt adatok így alapvetően közérdekű adatok.[34]”.

- b) az egyetemes villamos energia-szolgáltató esetében a villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. tv. (VET) 3.§ 7. pontja és 48.§;
- c) az egyetemes földgáz-szolgáltató esetében a földgázellátásról szóló 2008. évi XL. tv. (GET) 3.§ 8. pontja és 32.§;
- d) az elektronikus hírközlési egyetemes szolgáltató esetében pedig az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. tv. (Eht.) 117.§ teremti meg a jogalapot.

6.2 Közpénzügyi kapcsolatok

Az Alaptörvény 39. cikk (1) bek. megállapítja: „A központi költségvetésből csak olyan szervezet részére nyújtható támogatás, vagy teljesíthető szerződés alapján kifizetés, amelynek tulajdonosi szerkezete, felépítése, valamint a támogatás felhasználására irányuló tevékenysége átlátható.” A (2) bek. tartalmazza a nyilvánosság elvét: „A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyont érintő adatok közérdekű adatok.” A bekezdés utolsó mondata egyszerre a közfeladatot ellátó szervé minősítés vagyonszempontú alapja, illetve a szervei hatály közpénzügyi áttörésének alkotmányos horgonya. A közpénzek újtanak ugyanis attól függetlenül kell átláthatónak lennie, hogy a közpénzt kezelő, ahhoz hozzáférő szervezet (személy) közfeladatot ellátó szervnek minősül-e, vagy sem!

A Margit híd felújítása kapcsán született 3026/2015. (II. 9.) AB határozat azt is rögzítette: „Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből – különösen annak utolsó mondatából – tehát egyértelműen következik, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége nem függvénye annak, hogy közérdekű adatot birtokló szervezet milyen szervtípusba tartozik, milyen tulajdonban van, milyen tevékenységet folytat, a közérdekű adatszolgáltatásra irányuló kötelezettséget önmagában megteremti az a tény, hogy a szervezet közérdekű adatot birtokol.” [19].

Az Infotv. 27.§ (3)-(3a) bek. első mondatai így hangoznak: „Közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával, költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. (...) Az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely az államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolatot létesít, köteles e jogviszonnyal összefüggő és a (3) bekezdés alapján közérdekből nyilvános adatra vonatkozóan – erre irányuló igény esetén – bárki számára tájékoztatást adni.” Tehát az a személy, aki az idézett rendelkezésekben körülírt közpénzügyi kapcsolatra lép (leegyszerűsítetten fogalmazva: közpénzt kap), (i) a közpénzügyi kapcsolatra vonatkozó adatigényléseket köteles teljesíteni, két megszorítással: (ii) üzleti titka a (3) bek. második mondata szerinti mérlegeléssel, relatív korlátja lehet az adatigénylés teljesítésének, továbbá (iii) a (3a.) bek. második mondata értelmében, az adatigénylés a kért információ nyilvánosságra hozatalával vagy a korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozott adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is teljesíthető.

Az Infotv. 27.§ (3)-(3a.) bek. első mondatai alá tartozó közpénzügyi kapcsolatoknak hét fő típusát tudjuk elkülöníteni: 1. normatív támogatás, 2. egyedi támogatás, 3. adókedvezmények; 4. közbeszerzések; 5. közbeszerzésen kívüli állami, önkormányzati beszerzések; 6. koncessziók; 7. nemzeti vagyon hasznosítása.

6.2.1 Normatív támogatás

A normatív támogatások körén belül megkülönböztetünk

a) teljesen automatikus támogatásokat:

ilyen a pártok, pártalapítványok támogatása, a veszélyhelyzeti támogatások (ld. 485/2020. (XI. 10.) Korm. rendelet), a bejegyzett egyház és a bevett egyház az SZJA 1% kiegészítésére való jogosultsága;

A költségvetésből biztosított normatív kampánytámogatások ügyében a Kúria a következőkre mutatott rá: „Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése szerint a közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyona vonatkozó adatok közérdekű adatok. Az országgyűlési választásokon részt vevő egyéni jelöltek neve, amint arra a másodfokú bíróság is helytállóan hivatkozott, eleve nyilvános. Ezen túlmenően a kampánycélra juttatott pénzzel való elszámolás során az egyéni jelöltek nevének közérdekből nyilvános adatként való nyilvánosságra hozatalának – az Info.tv. 3.§ 6. pontjában előírt – jogszabályi alapját az Infotv. 27.§ (3a) bekezdése teremti meg. (...) A kampánypénz felhasználása során a jelöltekkel és a jelölteket állító pártokkal termék értékesítése vagy szolgáltatás nyújtása során kapcsolatba kerülő természetes személyek nem tekinthetők a közfeladatot ellátó szerv feladat- és hatáskörében eljáró személynek.(...) Nincs tehát olyan jogszabályi rendelkezés, amely alapján az alperes a kampánypénzzel történő elszámolás során a kezelésébe került, az országgyűlési választásokban részt vevő egyéni jelöltek és pártok részére terméket értékesítő vagy szolgáltatást nyújtó természetes személyek személyes adatainak kiadására lenne köteles.” (A Kúria A „közérdekű adatok

kiadásával kapcsolatos perek” bírósági gyakorlata tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye [101]-[102]).

- b) befogadás esetén automatikus támogatásokat:

például az Sztv. 58./A §, vagy az Nkt. 88.§ alapján biztosított támogatás, de ilyen az Nftv. alapján ösztöndíj formájában járó normatíva a felsőoktatási szektorban (a magyar állami ösztöndíjat és részösztöndíjat a felsőoktatási intézmény kapja közvetlenül);

- c) kimerülésig automatikus támogatásokat:

ahol a feltételeknek megfelelő pályázó automatikusan megkapja a támogatást, a keret kimerüléséig, az Áht. VI. fejezete keretei között.

6.2.2 Egyedi támogatás

Az egyedi támogatás lehet

- a) jogszabályon alapuló megállapodás szerinti támogatás (erre példa az Nftv. 92.§ (1) bek. alapján járó támogatás);

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 5.§ (1) bekezdése felsorolja, illetve meghatározza azokat a szervezeteket, melyek a Kbt. alapján közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezettek. A Kbt. 5.§ (1) bekezdés e) pontja szerint közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett az a jogképes szervezet, amelyet nem ipari vagy kereskedelmi jellegű, kifejezetten közérdekű tevékenység folytatása céljából hoznak létre, vagy amely bármilyen mértékben ilyen tevékenységet lát el, feltéve, hogy e szervezet felett az a)-e) pontban meghatározott egy vagy több szervezet, az Országgyűlés vagy a Kormány közvetlenül vagy közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni vagy működését többségi részben egy vagy több ilyen szervezet (testület) finanszírozza. A Hatóság álláspontja szerint ilyen finanszírozásnak minősül az államháztartás alrendszeréből, valamint az európai uniós forrásokból nyújtott, és egyedi döntésen alapuló támogatások. Mindezek alapján az egyházi jogi személy ajánlatkérőként a közbeszerzési törvény személyi hatálya alá tartozik és közbeszerzési eljárás lefolytatására kötelezett ezen támogatások felhasználása tekintetében (NAIH-2237-2/2022.).

- b) jogszabályban szereplő támogatási program (Nemzeti Kutatási, Fejlesztési és Innovációs Alap, Nemzeti Együttműködési Alap, Bethlen Gábor Alap, Nemzeti Kulturális Alap);

- c) pályázati úton adott egyedi támogatás;

A pályázati úton nyújtott egyedi támogatások nyilvánossága már az információs szabadság-szabályozás hajnalán is vitákat gerjesztett. Egy újságíró az Ipari és Kereskedelmi Minisztériumnál aziránt érdeklődött, hogy a millicentenáriumi ünnepségek előkészítése során, az állami költségvetésből, pályázat útján kik, milyen összegben nyertek el költségvetési eredetű pénzeket. A tárca először üzleti titkokra, személyes adatokra hivatkozva meg kívánta tagadni az adatkérés teljesítését, majd a 77/A/1996. sz. adatvédelmi biztosi ajánlásnak eleget téve a pályázati eredménylistát teljes terjedelmében közzé tette.

Az állami támogatási keretek felhasználásával kapcsolatos adatokról az 534/A/1997. sz. ügyben úgy foglalt állást az adatvédelmi biztos, hogy azokat mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni. Az 534/A/1997. sz. ügyben az adatvédelmi biztos így érvelt az információs szabadság prioritás mellett, a személyes adatok védelmére való hivatkozás ellenében: „A pályázatokon való részvétel nem kötelező, a kérelem benyújtása a pályázó szabad belátásán alapul.”

- d) diszkrecionális jogkörben adott egyedi támogatás.

A Magyarországi Zsidó Szociális Segély Alapítvány (MAZS) felel azért, hogy a német államtól kapott évi 5 milliárd forintos holokauszt-kárpótlási támogatásból különböző szolgáltatásokat valósítson meg. Az Átlátszó két alkalommal is adatigénylésben kérte a 2010 és 2015 közötti

időszakra a házi gondozás vonatkozó adatokat. Az adatigényléseket többnyire azzal tagadták meg, hogy az „adatigénylésében feltett kérdések, és az arra adandó válaszok véleményünk szerint nem képezik a közérdekű adatok körét”. A NAIH ezzel szemben 2019 nyarán megállapította, hogy a MAZS Alapítvány 2013-ban részesült állami támogatásban, és felhívta az Alapítványt az Átlátszó 2013-ra vonatkozó adatigénylésének haladéktalan megválaszolására.

6.2.3 Adókedvezmények

Információs jogi szempontból a jogi személyekhez kötődő, gazdasági preferenciát kifejező adókedvezményeket értjük alatta. Itt érdemes megemlítenünk a civil szervezetek, vallási egyesületek, egyházak részére felajánlott SZJA 1%-ot, a látvány-csapatsport támogatása keretében az adózó által nyújtott TAO-támogatást, a kiegészítő sportfejlesztési támogatást, filmalkotás támogatást és a beruházási célú fejlesztési adókedvezményeket.

A stratégiai partnerségi megállapodások keretében nyújtott fejlesztési célú adókedvezmények tekintetében jogerős ítélet mondta ki, hogy azok a közvetlenül nyújtott állami támogatásokhoz hasonlóan közpénznek minősülnek, s így a rájuk vonatkozó adatigénylés teljesítése jogszerűen nem tagadható meg (Pfv.IV.22.071/2016./11.).

A Kúria Pfv.IV.21.135/2017/10. sz. ítélete kimondta, hogy a társasági adóról és az osztalékadóról szóló 1996. évi LXXXI. törvény (Taotv.) 22/C.§-ban szabályozott látvány-csapatsportok támogatásának adókedvezménye közpénznek minősül.

A TAO-támogatások nyilvánossága ügyében született jogerős ítélet (FÍT 2.Pf.20.187/2017/7/1.sz.) egyetértett azzal az állásponttal, mely szerint minden olyan kedvezmény, amit az állam a költségvetés terhére nyújt, így a Taotv. rendelkezései alapján igénybe vehető adókedvezmény is, közpénzjellegű állami támogatásnak minősül. Társasági adókedvezmény érvényesítése esetén ugyanis az igénylő az állam szerveitől részesül olyan kedvezményben, amely ebben a formában állami támogatásnak minősül és ennek eredményeként az állam adóbevételről esik el. A perbeli esetben az adatigénylés nem az egyes adózók által jóváírt adókedvezmények megismerésére irányult, hanem az egyes adózók által a sportszervezeteknek juttatott támogatások összegét kívánta megismerni. Az adatigénylés nem kizárólag a sportszervezetek gazdálkodását érintette, hanem az alperesi minisztériumok által a közfeladatuk ellátása során keletkezett és a birtokukban lévő dokumentumok kiadása révén a támogatók nevének, a támogatott szervezeteknek és a konkrét támogatási összegeknek a megismerésére is kiterjedt. Vizsgálta az adótitokra alapított védekezést is. A 2016. évi C. törvény 1.§-ával beiktatott – és a hatályos Art.-szöveggel megegyező – régi Art. 53.§ (1a) bek. rendelkezése a konkrét jogvitában nem volt alkalmazható. Ugyanakkor az Infotv. 27.§ (2) bek. e) pontja és a régi Art. 54.§ (1) bek. b) pontjában foglaltak alapján azt állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az adótitok nem képezheti abszolút korlátját a közérdekű adatok megismerésének. Ezért a Fővárosi Ítéltábla az Alaptörvény I. cikk (3) bek.-ben rögzítettek alapján a szükségesség-arányosság tesztjét elvégezte, és ennek eredményeként arra a meggyőződésre jutott, hogy a perbeli esetben az adótitok a megtagadás alapjaként nem szolgálhat: az egyes adózók által a sportszervezeteknek juttatott támogatások megismerése és a társasági adóalanyok által történő közvetett állami támogatás felhasználásának megismeréséhez való jog erősebb, mint a támogatók adótitkának megőrzéséhez fűződő jog.

Ugyanerre jutott a Debreceni Ítéltábla, megállapítva, hogy az alperes társasági adó fizetésére kötelezett adózó(k) által látvány-csapatsportnak nyújtott támogatásban (juttatásban) részesül, tehát közpénzzel gazdálkodó szervezetnek minősül, ezért az általa kezelt közpénz felhasználására vonatkozó adatigénylést teljesítenie kell (Debreceni ÍT Pf.I.20.428/2017/6.).

Egy másik, a TAO-támogatásokkal kapcsolatos perben a Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozta, hogy az Infotv. alkalmazása során a közfeladat fogalma, tartalma szélesebb annál, mint amit jogszabályok szigorúan vett állami vagy önkormányzati feladatként meghatároznak. Az egyéb közfeladatot ellátó szerv esetében annak van jelentősége, hogy az adott feladat, amit az érintett szerv ellát, közcélúnak tekinthető-e. Az alperes az alapító okiratának 5. pontja szerint többféle közhasznú tevékenységet fejt ki, de elsődlegesen a sporttevékenysége került felsorolásra, ami szerint az alperes elősegíti az egészséges életmód és szabadidősport gyakorlása feltételeinek megteremtését, részt vesz a versenysport, az utánpótlás nevelés, iskolai, diák, főiskolai, egyetemi, szabadidő és fogyatékosok

sportja, valamint a helyi önkormányzatok által ellátott sportfeladatok finanszírozásában, valamint az esélyegyenlőség jegyében támogatja a gyermek- és ifjúsági sportot, a nők és a családok sportját, illetve a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok sportját. Ezek a tevékenységek azonosan kerültek megfogalmazásra az St. felsorolásával. Az alperes tehát a közhasznú tevékenységein keresztül kapcsolódik az állami közfeladatokhoz, válik közfeladatot ellátó, így közérdekű adatokat kiadni köteles szervezetté. Mindebből az következik, hogy az alperes az alapító okiratában rögzített és vállalt tevékenységével az állami közfeladatok végzésében közvetlenül részt vesz, tehát közhasznú feladatai tekintetében a köz érdekében eljáró, egyéb közfeladatot ellátó szervnek minősül, amely az Infotv. 26.§ (1) bekezdése alapján a tevékenységével kapcsolatos közérdekű adatok kiadására köteles (FÍT 8.Pf.21.467/2016/3.).

6.2.4 Közbeszerzések

Az „államháztartás alrendszerébe tartozó valamely személlyel pénzügyi vagy üzleti kapcsolat” tipikus esete ma a közbeszerzés. A közbeszerzés kódexe a Kbt., személyi és tárgyi hatályát a III. fejezet adja meg, a 3.§ 24. pont a közbeszerzési szerződés fogalmát így írja le: „e törvény szerinti ajánlatkérő által, írásban megkötött, árubeszerzésre, szolgáltatás megrendelésre vagy építési beruházásra irányuló visszerthes szerződés.”

A közbeszerzések adatainak nyilvánosságáról szól a NAIH/2019/5557/3. sz. állásfoglalása. Ebben a NAIH mindenekelőtt rögzíti, hogy az információszabadságot korlátozó törvényeket is megszorítóan kell értelmezni, mert az információszabadság, a közhatalom gyakorlásának nyilvánossága, az állam és a végrehajtó hatalom tevékenységének átláthatósága, ellenőrizhetősége feltétele a bírálat jogának, a kritika szabadságának, a szabad véleménynyilvánítás szabadságjogának. Utal az Ávt. 5.§ (1)-(2) bek., melyek értelmében közérdekből nyilvános minden, az állami vagyonnal való gazdálkodásra és az azzal való rendelkezésre vonatkozó, közérdekű adatnak nem minősülő adat, és az állami vagyonnal gazdálkodó vagy azzal rendelkező szerv vagy személy a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek minősül. Az állásfoglalás felidézi, hogy az információszabadság, az átláthatóság biztosítása érdekében az Infotv. a közérdekű adatok megismerhetővé tételének három módját szabályozza: az általános tájékoztatási kötelezettséget (Infotv. 32.§), az egyedi adatigénylés alapján történő adatszolgáltatást (Infotv. 28.§ - 31.§) és az egyedi adatigénylés nélküli közzétételt – a proaktív adatszolgáltatást (Infotv. 33.§ - 37.§). A Kbt.-ben is előírt közzétételi kötelezettség teljesítésétől függetlenül tehát az egyedi adatigényléseket is teljesíteni kell. A NAIH állásfoglalásaiban többször kiemelte és ebben az állásfoglalásában is hangsúlyozza, hogy az információszabadság érvényesülése tekintetében az egyes dokumentumok vonatkozásában nem az iratelv, hanem az adatelv érvényesül. Ezért a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerésének korlátozása nem lehet általános – azaz nem vonatkozhat a lezárt közbeszerzési eljárás valamennyi dokumentumára, adatára. Természetesen egy-egy dokumentumon belül lehetnek személyes adatok, minősített adatok, védett ismeretek, azonban nem lehet megtagadni egy teljes dokumentumra irányuló adatigénylés teljesítését, hanem az Infotv. 30. § (1) bekezdése alapján a másolaton a védett adatot felismerhetetlenné kell tenni. Mindezek alapján a NAIH nem látja akadályát annak, hogy a lezárt közbeszerzések adatai megismerésére irányuló közérdekű adatigénylés esetén, a meg nem ismerhető, védett adatok felismerhetetlenné tétele mellett, a közpénzekről szóló döntések átláthatóságának biztosítása érdekében, a közbeszerzési eljárást lefolytató közfeladatot ellátó szerv az igénylő rendelkezésére bocsássa a közérdekű, illetve a közérdekből nyilvános adatokat.

6.2.5 Közbeszerzésen kívüli beszerzések

Az állami, önkormányzati szektor szereplői a Kbt.9-13.§-ban és 111.§-ban írott kivételek esetében, illetve a közbeszerzési értékhatár (15.§) alatt közbeszerzésen kívül is eszközölhetnek beszerzéseket.

6.2.6 Koncessziók

A koncesszió-köteles tevékenységek körét az Nvt.12.§-ának a kizárólagosan állami, illetve önkormányzati gazdasági tevékenységeket felsoroló (1)-(2) bek. határozzák meg. A koncesszió kódexét

a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. tv. és a Kbt. IV. része együttesen jelentik, ezeket egészítik ki a szektorális törvényi szabályozások.

A koncessziós szerződésben az állam, illetve az önkormányzat közjavak felett rendelkezik. Ezért állapította meg az adatvédelmi biztos a 499/K/1998. sz. ügyben, hogy a koncessziós szerződés tartalmának üzleti titokként való kezelésére tett kötelezettségvállalás törvénytört.

6.2.7 Nemzeti vagyon hasznosítása

Esetében elsődlegesen az Nvt. 5. és 7. alcíme irányadó, de fontos szerepe van a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. tv. (NFAtv.) 15-31.§-ának. A vagyonhasznosítások körében az elmúlt években jellemzően a földhaszonbérletek kapcsán keletkeztek adatigénylési jogviták.

Egy vagyonhasznosítási (állami műtárgy-bérleti) ügyben a Kúria álláspontja szerint a kért adatot az alperes nem vitatottan kezeli, a műtárgyak ugyancsak nem vitatott módon a nemzeti vagyon részét képezik, így a kezelésükre vonatkozó adatok közérdekű adatoknak minősülnek, mind az Alaptörvény 39.§ (2) bekezdése, mind pedig az Ávt. 1.§ (2) bek. a) pontja alapján: „Aki közfeladatot ellátó szervezettel köt szerződést, állami műtárgy bérletére, annak igenis számolnia kell azzal, hogy a szerződés adatai – az elhelyezés helyszínére is kiterjedően – nyilvánosak lehetnek.” (A Kúria A „közérdekű adatok kiadásával kapcsolatos perek” bírósági gyakorlata tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye [99]).

6.3 Környezethasználók

Az Alaptörvény XX-XXI. cikkei így hangoznak: „XX. cikk (1) Mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez. (2) Az (1) bekezdés szerinti jog érvényesülését Magyarország genetikailag módosított élőlényektől mentes mezőgazdasággal, az egészséges élelmiszerekhez és az ivóvízhez való hozzáférés biztosításával, a munkavédelem és az egészségügyi ellátás megszervezésével, a sportolás és a rendszeres testedzés támogatásával, valamint a környezet védelmének biztosításával segíti elő. XXI. cikk (1) Magyarország elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. (2) Aki a környezetben kárt okoz, köteles azt – törvényben meghatározottak szerint – helyreállítani vagy a helyreállítás költségét viselni. (3) Elhelyezés céljából tilos Magyarország területére szennyező hulladékot behozni.” A P, cikk (1) bek.-ben szereplő államcél így szól: „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.” Ehhez vegyük hozzá, hogy a 38.cikk (1) bek. a nemzeti vagyon kezelése és védelme céljai között említi a természeti erőforrások megóvását is. A szervi hatály környezetügyi áttörésének alkotmányos horgonya tehát a P, cikk (1) bek.-ben és a 38. cikk (1) bek.-ben található meg. A környezet állapotával összefüggő információkra vonatkozó átláthatósági kötelezettségeket tudniillik nem a közfeladatot ellátó szervi státusz, hanem a környezethasználat ténye állapítja meg. Röviden összefoglalva: aki szennyez, aki változást idéz elő a környezet állapotában, köteles erről elszámolni a nyilvánosság – és persze: a jövő nemzedékek – előtt!

A környezeti információszabadságra vonatkozó szabályozást elsődlegesen nem az Infotv., hanem a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. tv. (Kvt.), az Aarhusi Egyezmény kihirdetéséről szóló 2001. évi LXXXI. tv. (AaE.) és a 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet tartalmazza.

Felhívjuk a figyelmet, hogy a környezeti információszabadság témakörével az „Adatszolgáltatási mátrix, avagy ki kicsoda az információszabadság terén” c. útmutató foglalkozik részletesebben!

6.3.1 A környezeti információkhoz való hozzáférés joga

A Kvt. 12.§ (1) bek. egy általános, ám a szervi hatályt még át nem törő deklarációval indít: „A környezet védelmével kapcsolatos állampolgári jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése céljából a

közfeladatot ellátó szervek mindenki számára lehetővé teszik a környezet és az egészség lényeges összefüggéseinek, a környezetkárosító tevékenységek és azok fontosságának megismerését.” A Kvt.12.§ (2) bek. rögzíti: „Mindenkinek joga van a külön jogszabályban meghatározott környezeti információkat – mint közérdekű adatokat – megismerni.” Ezen a ponton alá kell húznunk, hogy az idézett jogszabályhely közérdekű adatnak nyilvánítja a környezeti információt! A környezeti információ fogalmát a 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 2.§ adja meg: „A megjelenési formájától függetlenül környezeti információ minden olyan információ (adat), amely vonatkozik a) a környezetre, illetve a környezeti elemek állapotára – ideértve a biológiai sokféleséget és annak összetevőit, valamint a géntechnológiával módosított szervezeteket –, valamint az ezen elemek közötti kölcsönhatásra; b) a környezetterhelésre, ideértve a zaj, sugárzás, hulladék, radioaktív hulladék környezetbe történő közvetlen vagy közvetett kibocsátására, ha az hatással van vagy valószínűleg hatással lehet a környezet a) pontban meghatározott elemeire; c) környezettel összefüggő intézkedésekre, különösen az azokkal kapcsolatos ágazati politikára, jogszabályokra, tervekre, programokra, megállapodásokra, illetve az a) és b) pontban meghatározottakra hatással lévő vagy valószínűleg hatással lévő tevékenységekre, valamint a környezet és a környezeti elemek védelmére hozott intézkedésekre és tevékenységekre; d) a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásáról szóló jelentésekre; e) a c) pontban említett intézkedések és tevékenységek keretein belül használt, költséghatékonysági és más gazdasági elemzésekre és feltevésekre; f) az emberi egészség és biztonság állapotára – ideértve az élelmiszerlánc szennyeződését, az emberi életfeltételeket, a kulturális helyszíneket és építményeket – amennyiben azokra a környezeti elemek állapota vagy ezeken az elemeken keresztül a b) vagy c) pontban említett bármilyen tényező vagy intézkedés hatással van vagy hatással lehet.” A Kvt. 12.§ (3) bek. konkretizálja a tájékoztatási kötelezettséget és itt már megjelenik a szervi hatály áttörése: „Az állami szervek, az önkormányzatok – kivéve a bíróságok és a jogalkotó szervek e minőségükben –, a környezethez kapcsolódó kötelezettséget, feladatot teljesítő vagy közszolgáltatást nyújtó, illetve az egyéb közfeladatot ellátó szervek vagy személyek (a továbbiakban: környezeti információval rendelkező szerv) feladatkörükben kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kíséreni, igény esetén a rendelkezésére álló környezeti információt hozzáférhetővé tenni, rendelkezésre bocsátani, továbbá a környezeti információk külön jogszabályban meghatározott körét, illetve a birtokában levő vagy a számára tárolt információk jegyzékét elektronikusan vagy más módon közzétenni.” A környezethez kapcsolódó kötelezettséget, feladatot teljesítő szerv vagy személy megjelenése ugyanis egyértelműen eloldódik a közfeladatot ellátó szerv fogalmától. Ugyanígy a 12.§ (9) bek.-ben azt találjuk, hogy a környezethasználó köteles az általa okozott környezetterheléssel, környezet igénybevétellel, valamint környezetveszélyeztetéssel összefüggő adatokról kérelemre bárkinek tájékoztatást adni. A 51.§ (1) bek.-ben ezt a megfogalmazást találjuk: „A környezet állapotára, igénybevételére és használatára vonatkozó adatok a közérdekű adatokra vonatkozó jogszabályok szerint kezelendők.” A Kvt. itt tehát szakít a környezeti információ kategóriájával, a környezet állapotára, igénybevételére és használatára vonatkozó adatok tekintetében függetleníti a szabályozást az adatkezelő státusától (a szervi hatály totális áttöréséről beszélhetünk) és ezeket az adatokat egyértelműen közérdekű adatoknak nyilvánítja.

Az adatvédelmi biztos 935/K/1998. számú ajánlása – az Európai Unió 90/131. számú direktívájára hivatkozva – kifejtette: „A környezetet veszélyeztető tevékenységgel kapcsolatos információk [...] »minősítetten közérdekű« adatok, mert az ilyen tevékenység hatásai országhatárokon túl mindenkit sújthatnak, a még meg sem született generációkat is.”

A 778/A/1997. sz. ügyben született adatvédelmi biztosi ajánlás azt állapította meg, hogy a környezetvédelmi hatóságok elmarasztaló határozata közérdekű adat.

Az AaE. 2. cikk 3. bekezdése így adja meg az adatkör meghatározását: „A „környezeti információ” jelent bármely írott, látható, hallható, elektronikus vagy egyéb formában megjelenő információt, melynek tárgya: a) a környezet elemeinek, úgymint a levegőnek és az atmoszférának, a víznek, a talajnak, a földnek, a tájképnek, a természetes élőhelyeknek, a biológiai sokféleségnek és összetevőinek, beleértve a genetikailag módosított szervezeteket is, illetve ezen elemek közti kölcsönhatásnak az állapota; b) tényezők, úgymint anyagok, energia, zaj és sugárzás, tevékenységek és intézkedések, beleértve a közigazgatási intézkedéseket, a környezetet érintő megállapodásokat, irányelveket, jogalkotást, terveket és programokat, amelyek befolyásolják vagy befolyásolhatják a fenti a) bekezdésben említett környezeti elemeket, valamint a környezeti döntéshozatalban felhasznált költség-

haszon, továbbá egyéb gazdasági elemzések és becslések; c) az emberi egészség és biztonság állapota, az emberi élet, a kulturális helyszínek és az épített környezet állapota, olyan mértékben, amilyen mértékben ezeket befolyásolja vagy befolyásolhatja a környezeti elemek állapota, vagy ezen környezeti elemeken keresztül a b) bekezdésben említett tényezők, tevékenységek vagy intézkedések.” Az AaE. a környezeti információ fogalmi határait szándékosan tágan húzta meg, hogy elejét vegye a hatóságok szűkítő értelmezéseinek. A klasszikus környezeti adatokon kívül bevonja a körbe például a genetikailag módosított szervezetekkel, vagy az élelmiszerlánc szennyeződésekkel kapcsolatos információkat is.

A 2003-as paksi üzemzavar kármentesítési engedélyeztetésével kapcsolatban az atomenergia-hatósághoz benyújtott dokumentáció megismerése iránti perben az adatigénylő civilszervezetek az üzleti titok áttörésével kapcsolatban a Kvt. mellett az AaE.-re is hivatkoztak, amely kimondja, hogy ezek a korlátozások szűken értelmezendők és amennyiben a nyilvánosságra hozatal alól mentesülő információ bizalmas jellegének megsértése nélkül különválasztható, a hatóság a kért környezeti információ további, nem bizalmas részét köteles az igénylő rendelkezésére bocsátani (FÍT 2.Pf.20.751/2005/3.).

6.3.2 A környezethasználók tájékoztatási kötelezettsége

A környezeti tájékoztatási kötelezettségekkel kapcsolatban részben a Kvt. 12.§ (3)-(4) bek. tartalmaz rendelkezéseket: „(3) Az állami szervek, az önkormányzatok – kivéve a bíróságok és a jogalkotó szervek e minőségükben –, a környezethez kapcsolódó kötelezettséget, feladatot teljesítő vagy közszolgáltatást nyújtó, illetve az egyéb közfeladatot ellátó szervek vagy személyek (a továbbiakban: környezeti információval rendelkező szerv) feladatkörükben kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kíséreni, igény esetén a rendelkezésére álló környezeti információt hozzáférhetővé tenni, rendelkezésre bocsátani, továbbá a környezeti információk külön jogszabályban meghatározott körét, illetve a birtokában levő vagy a számára tárolt információk jegyzékét elektronikusan vagy más módon közzétenni. (4) A környezeti információval rendelkező szerv biztosítja a nyilvánosság, illetve a környezeti információt igénylő számára, hogy a környezeti információ megismerésére vonatkozó jogosultságairól tudomást szerezzon, továbbá elősegíti a környezeti információhoz való hozzájutást. E jogok előmozdítása érdekében a környezeti információval rendelkező szerv információs tisztviselőt nevezhet ki.” A Kvt. 49-51./A § szól a környezet állapotának és használatának figyelemmel kísérésére, igénybevételi és terhelési adatainak mérésére, gyűjtésére, feldolgozására és nyilvántartására a szolgáló mérő-, észlelő-, ellenőrző (monitoring) hálózatról, az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszerről (OKIR). A 49.§ (2) bek. alapján az OKIR-t úgy és olyan területi sűrűséggel kell megszervezni és telepíteni, hogy annak alapján a) a környezet igénybevétele, terhelésének és a környezet állapotának változása – a társadalmi-gazdasági összefüggésekkel és a lakosság egészségi állapotára gyakorolt hatások szempontjából is értékelhető formában – mennyiségileg és minőségileg meghatározható, és nemzetközileg összehasonlítható legyen; b) a környezetre gyakorolt hatások okai kielégítő pontossággal megállapíthatók legyenek (beleértve a károsítások okozati viszonyainak megállapításához szükséges részletes bontásokat is); c) a környezetveszélyeztetés a lehető legkorábban felismerhetővé váljon; d) a szabályozási feladatok és a hatósági intézkedések megtehetőek legyenek; e) felhasználható legyen tervezésre. A 49.§ (4) bek. kimondja, hogy a környezetre gyakorolt hatásokkal kapcsolatos – jogszabályokban meghatározott – adatszolgáltatásra vonatkozó költségeket az adatszolgáltatásra kötelezett viseli. A Kvt. 50. § (1) bek. rendeli el, hogy a környezethasználó köteles a tevékenysége során okozott környezetterhelést, környezet-igénybevételt mérni, vagy technológiai számítással alátámasztani, nyilvántartani, nyilvántartását a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező hatóságok rendelkezésére bocsátani, illetőleg adatszolgáltatást teljesíteni, az OKIR -el kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettségeit elektronikus úton teljesíti. A Kvt. 50.§ (2) bek. értelmében, a külön jogszabályban meghatározott környezethasználók kötelesek az általuk végzett tevékenység környezeti hatását felmérni, arról rendszeresen környezeti jelentést készíteni és azt benyújtani a környezetvédelmi igazgatási szerv részére. A Kvt. 51./A § rendelkezik az OKIR elektronikus felületéről: „(1) A környezeti információk nyilvánosság részére való széles körű rendelkezésre bocsátása céljából az Információs Rendszer interneten elérhető, nyilvános információs felülettel (a továbbiakban: publikus felület) rendelkezik. A

publikus felület, illetve az itt tárolt adat bárki számára korlátozás- és térítésmentesen hozzáférhető, megismerhető. (2) A publikus felületen törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott, a) a környezet és annak elemei állapotával, b) a környezet igénybevettségével, használatával, terhelésével, szennyezettségével, károsodásával, c) a környezetre hatást gyakorló tevékenységekkel és létesítményekkel, és d) a környezet- és természetvédelmi szempontból jelentős objektumokkal kapcsolatos, az Információs Rendszerbe tartozó vagy azokból származtatott környezeti információkat kell közzétenni. (3) A publikus felületen egyéb, az Információs Rendszer részét képező vagy azon kívül eső, a nyilvánosság tájékoztatása szempontjából releváns környezeti információk vagy más közérdekű adatok is közzé-, illetve elérhetővé tehetők.” Az OKIR célja, hogy a környezet állapotának és használatának figyelemmel kísérését, terhelési és igénybevételi adatainak gyűjtését, feldolgozását és nyilvántartását támogassa, és a felhasználókat ellássa a szükséges információkkal. Az AeE. 5. cikkéből az 1. bekezdésben található komolyan számon kérhető vállalást a környezeti tájékoztatási kötelezettséget illetően: a) a hatóságok a funkcióiknak megfelelő információval rendelkeznek és azokat naprakészen tartják; b) kötelező rendszereket hoznak létre, amelyek biztosítják az információ megfelelő áramlását a hatóságok felé azon javasolt, illetőleg már létező tevékenységekkel kapcsolatosan, amelyek jelentős mértékben befolyásolhatják a környezetet; c) az emberi egészség vagy a környezet közvetlen veszélyeztetettsége esetén, függetlenül attól, hogy emberi tevékenység vagy természeti okok váltották ki, a hatóság által birtokolt minden olyan információt, amely lehetővé teszi a nyilvánosság számára, hogy olyan lépéseket tegyen, amellyel megakadályozhatja vagy enyhítheti a fenyegetettségéből származó veszélyt, azonnal közzé kell tenni, és az esetleg érintett lakosság tagjait arról haladéktalanul tájékoztatni kell. A 311/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet 3.§ értelmében, a környezeti információval rendelkező szerv elektronikusan vagy más módon – ha törvény eltérően nem rendelkezik – közzéteszi a nyilvánosság számára a következő környezeti információkat tartalmazó dokumentumokat: a) a nemzetközi szerződések, jogszabályok, ideértve az Európai Közösségi jogi aktusok, valamint ezek végrehajtásáról szóló jelentések; b) a környezettel kapcsolatos ágazati politikák, stratégiák, tervek és programok, valamint ezek végrehajtásáról szóló jelentések; c) a környezetállapot-jelentések; d) a környezetre hatást gyakorló vagy valószínűleg hatást gyakorló tevékenységek eseti vagy folyamatos megfigyeléséből származó adatok vagy az ezeket összefoglaló adatok; e) a környezeti elemekre vonatkozó környezeti hatástanulmányok és kockázatelemzések; f) külön jogszabályban meghatározottak, különösen a szerv birtokában levő vagy a számára tárolt környezeti információk jegyzéke. A 4.§ arra kötelezi a környezeti információval rendelkező szervet, hogy a környezeti információt lehetőség szerint elektronikus adatbázisokban tartsa nyilván, továbbá a technikai feltételek rendelkezésre állása esetén a környezeti információt az internetes honlapján is jelenítse meg és a megjelenített adatokat szükség szerint frissítse. Az 5.§ alapján, a környezeti információval rendelkező szerv a környezetterhelésre, ideértve a zaj, sugárzás, hulladék, radioaktív hulladék környezetbe történő közvetlen vagy közvetett kibocsátására (ha az hatással van vagy valószínűleg hatással lehet a környezet meghatározott elemeire) vonatkozó információkérés teljesítése során tájékoztatja az igénylőt a mérési eljárásokra vonatkozó információ helyéről, amennyiben ez rendelkezésre áll, ideértve az információ összeállításánál használt elemzési, mintavételi és minta-előkezelési módszereket is, vagy a használt szabványosított eljárásról szóló tájékoztatást. A speciális környezetügyi normákat, így speciális környezeti tájékoztatási kötelezettséget is tartalmazó Hgt. az 53.§ (2) bek.-ben előírja: a hulladékgazdálkodási közszolgáltató az ügyfélszolgálat keretében a minősítési engedélyt, az alkalmazott hulladékgazdálkodási közszolgáltatási díjakat, a közszolgáltatási területre vonatkozó adatokat, a lomtalanítással kapcsolatos adatokat, információkat, a közszolgáltatói alvállalkozóra vonatkozó közérdekű adatokat – ha a közszolgáltató közszolgáltatói alvállalkozót alkalmaz, az általa megkötött hulladékgazdálkodási közszolgáltatási szerződést és annak módosítását az ügyfélszolgálatán és a honlapján mindenki számára ingyenesen hozzáférhetővé teszi.

7 MELLÉKLETEK

7.1 Forrásjegyzék

A Kúria 2017.EI.II.J.GY.P.3. számon 2018. december 3-án közzétett, a „közérdekű adatok kiadásával kapcsolatos perek” bírósági gyakorlata tárgykörére felállított joggyakorlat-elemző csoport összefoglaló véleménye

https://web.kuria-birosag.hu/sites/default/files/joggyak/osszefoglalo_velemen_y_adatvedelem.pdf

Magyarországon most először: böngecsszen a pártalapítványok összes szerződése között! (Átlátszó, 2015. március 31.)

<https://atlatszo.hu/kozpenz/2015/03/31/magyarorszagon-most-eloszor-bongesszen-a-partalapitvanyok-osszes-szerzodese-kozott/>

A NAIH felszólítása ellenére sem adja ki közérdekű adatait a holokauszt túlélőknek segítő MAZS (Átlátszó, 2019. szeptember 23.)

<https://atlatszo.hu/kozugy/2019/09/23/a-naih-felszolitasa-ellenere-sem-adja-ki-kozerdeku-adatait-a-holokausztuleloknek-segito-mazs/>

Pert vesztett az NGM - nem titkolhatják a multiknak adott adókedvezményeket (Napi.hu, 2016. május 11.)

<https://www.napi.hu/ado/pert-vesztett-az-ngm-nem-titkolhatjak-a-multiknak-adott-adokedvezmenyeket.614540.html>

Erdélyi Katalin: Feljelentettük az Erzsébet-utalványokat forgalmazó céget, mert a jogerős ítélet ellenére sem adta ki a reklámköltségeit (Átlátszó, 2018. május 3.)

<https://atlatszo.hu/kozugy/2018/05/03/feljelentettuk-az-erzsebet-utalvanyokat-forgalmazo-ceget-mert-a-jogeros-itelet-ellenere-sem-adta-ki-a-reklamkoltseseit/>

Majtényi László: Az információs szabadságok (CompLex,2006., Bp.)

Schiffer András: Szeméttitok – másodfokon (KukaBúvár, 2007.)

<https://humusz.hu/hirek/szemettitok-masodfokon/2122>

Sepsi Tibor: Jogerős: nem titkolhatja szerződéseit a Magyar Bírósági Végrehajtói Kar (Átlátszó, 2017. június 21.)

<https://atlatszo.hu/kozugy/2017/06/21/jogeros-nem-titkolhatja-szerzodeseit-a-magyar-birosagi-vegrehajtoi-kar/>

Trócsányi Sára: A kommunikáció jogi alapjai (Osiris, 2004., Bp.)

